

Jó Pajtás

Állítsunk májusfát!

*Az óbecsei Szőke Zita
125 érme és 25 oklevele*

A divat régen nem volt divatban

Állítsunk májusfát!

Dédszüleitek korában nagyon elterjedt volt a májusfaállítás szokása, majd némi szünet után visszatérni látszik. Különösen a művelődési egyesületek igyekeznek feleleveníteni a feledésbe merülő népszokások között.

De minek májusban fát állítani, amikor egyébként is zöldbe borul a természet?

A jogos kérdés magyarázatára szolgáljon, hogy a néphit szerint a Szent Jakab és Szent Fülöp mellé szegődött Valburga vándorbotja kizöldült, fehér virágai jelezték szüzi tisztaságát. A májusfák fehér virágának színe ma is a lányok szüzességét reprezentálja. A májusfák alatt a jelenlévők táncra perdülnek, a táncmulatságon kívül ügyességi versenyekre kerül sor. A leggyakoribb erőfitogtatás, amikor a virtuskodó legények felmásznak a lehántolt kérgű májusfákra, melyek tetejéről próbálják lehozni a papírszalagokat, díszeket, a rákötözött édességeket, palackos italokat vagy egy-egy selyemkendőt.

Feldíszítik, majd közös erővel felállítják a májusfát

Más magyarázatok szerint a májusfaállítás elsősorban európai – főleg germán eredetű hagyomány, és szélesebb körben csak a középkortól kezdődően terjedt el, a hozzá kapcsolódó ünnepségek, vigasságok azonban valószínűleg az ősi indiai és egyiptomi termékenységü fesztiválokban gyökereznek. A májusfa szertartása és a májusfatánc ugyanis a megújuló élet szimbóluma. A folklórban általános gyakorlatként – a növények szelleme évenkénti inkarnációjának megjelenítésére – minden évben új májusfát állítottak, abban a reményben, hogy

bőséges termés várható. A középkorban minden angol falunak saját májusfája volt. A bajoroknál a falvak és a városok büszkesége volt az április 30-án állított májusfa, számukra ez a függetlenséget, a jómódot és a település erejét szimbolizálja. A megfelelő fa kiválasztása, az ágak eltávolítása, a kéreg lehántolása, majd a megcsupaszított fa díszítése és felállítása a férfiak feladata volt. A májusfákat virágokkal, koszorúval és szalagokkal, pántlikákkal díszítették fel. Bárhogy is, a megújulást megjelölő májusfa Európa-szerte ma is elsősorban tavasz-köszöntő zöld ágas szimbólum.

A májusfaállítás szokását magyar nyelvterületen a temesvári Pelbárt említi először, a 15. században. Bár alapvetően nálunk is a tavasz-köszöntés kelléke volt, a nyugat-európaiaktól eltérő szokás alakult ki. A termékenység jelképének tekintett májusfákat, olykor szerelmi ajándékként, főleg legények állították a kiszemelt leányoknak. A csinosabb leányzók több fát is kaphattak. Aki nek viszont egyetlenegy sem jutott, elhagyatottnak, árvának érezhette magát. Sok helyütt csak a komoly udvarlók állítottak májusfát. A fákat, a nőiességet megjelölő színes kendőkkel, szalagokkal, virágfüzerekkel, zöld ágakkal díszítették föl. Eleinte a templomokban is állítottak májusfákat, ez a szokás – Tessedik Sámuel tudósítása szerint – csak 1770-től szűnt meg. A májusfa bontása, főleg ha pünkösdkor teszik, játékokkal, versenyekkel tarkított ünnep: kimuzsikálják, kitáncolatják a fát, vagy zöld ágakba öltöztetett alakoskodók váltságpénzt gyűjtenek, sorra járva a falu házait.

Sokféle májusfaváltozat ismert, vidékenként más és más. Erdélyben zöld lombokkal és ágakkal jelképezik, Nyugat-Magyarországon lehántolt kérgű, magasra nyúlt, kis lombkoronájú fák vagy póznák állítása dívik, az Alföldön és Észak-Magyarországon a közepes méretű lombos fák szolgálhatnak májusfaként. Manapság a városok vagy városrészek főterein egy közös májusfát állítanak fel, mellyel a közösséghez való tartozást, az összefogást kívánják kifejezni.

N-a

Címlapfotó: Nagy Magdolna

Különösen nehéz volt a lehúzott kérgű, magas fát megmászni. Azé lett a tetejére erősített ital, akinek ez sikerült

Veres Piroska

Hol terem a májusfa?

*Hol terem a májusfa,
Mosolyt, derűt levelezzve?
Ahol várja kapujában
kislány, nagylány epekedve!
Bokrétá is rákerül,
a nap szeme felderül.
Nem sajnálja az erdő,
bölcsessége elnéző:
minden kislány férjhez megy,
ezért gyorsan levelez;
kihajt rügyes reménye
lányos házak kedvére.
Fiúk járják az erdőt –
Fütyös, kedves tekergők.
Balta villog holdfényben,
Szemük szikra sötétben.
Vágyuk lányok ablakában
Kivirul az éjszakában.*

Olvass bennünket a jövő héten is!

Címoldalunkra nem került májusfa, ám bizonyosan sokan keresik majd fel közületek az idén is a hegyvidéki tájakat. Viszont egy társatok tavaly ilyenkor (lásd a címlaldalon) a Tarcal-hegyen, azaz a Fruška gorán kíváncsikodott, amikor lencsevégre kaptuk. Aki a Venac közelében Julka szobra környékén jár, ne mulasztja el megnézni ezt a hegységben található fafajtákat ábrázoló ötletes táblát! A 30–40 centiméteres faminták alján olvasható az adott fa neve. Ezenkívül száz érdekességgel szolgál még a hegy, de nem csak a hegy. Végre itt a jobb idő, ki a szabadba hát!

Aztán vasárnap ne feledkezzünk meg édesanyánkról! Ez az ő napjuk!

S ha még minden programon túl olvasásra is marad idő, akkor mi sem panaszkodunk.

Kellemes ünnepnapokat kívánunk. Egy hét múlva ismét jelentkezünk – elárulom – csodálatos poszterrel, telis-tele a legszebb lepkefajtákkal!

N-a

A görögök is ünnepelték az anyákat

Óbecsei fiatalokkal anyák napja előtt

Hányszor halljuk, vagy olvassuk ezt a kifejezést: anyaföld, édes anyaföld, édes anyanyelvünk. Bizonyára onnan származnak e szép szavak, hogy a búzatermő, az életet adó földet, a nyelvünket a legjobbhoz, a legdrágábbhoz akarják hasonlítani. A legdrágább, a legjobb pedig az egész világon az édesanyánk.

Világszerte ünneplik ezt a napot. Tudjátok-e mióta? A világhálón bukkantam rá a következő adatra: az anyák tiszteletére az első ünnepséget az ókori Görögországban tartották, méghozzá tavasszal.

Az óbecsei Zdravko Gložanski iskola magyar szaktantermében várnak rám a magyar tanárnő, **Horvát Regina** és tanítványai: **Sörös Adrián, Nagy Elvira, Zsvikovity Loretta, Bukovics Klementina, Horti László, Horti Tamás** és **Tóth Krisztián**. Arról beszélgetünk, mit jelent nekik az édesanyjuk, vajon fölköszöntik-e anyák napján.

Adrián szívesen emlékszik vissza, amikor a tanító nénnivel köszöntötték az anyukákat.

– Alsóban mindig fölköszöntöttük az anyukákat – meséli –, s ma is mindig viszek neki virágot anyák napján. Nagyon szeretem, mert ő is szeret engem. Mindig vesz nekem Szabadkán szép dolgokat, meg, ha kell, zsebpénzt is ad.

– Én is szeretem az anyukámat – veszi át a szót Elvira –, sajnos a szüleim elváltak, s ritkán látom, mert én az apukámmal maradtam. Nagyon hiányolom, szeretném sűrűbben látni, megbeszélni a dolgomat. Nagyon fájlalom, hogy a mostohaapám nem szívesen lát náluk, pedig ott van a húgom, s az egyéves kistestvé-

rem is. Úgy érzem, anyukám, mikor itthon volt, jobban szeretett. Azért most is szeret, meg szokott lepni dolgokkal. Várom az anyák napját, hogy elmehessek hozzá egy szál virággal.

Klementina is nagyon hiányolja az édesanyját, akit már hét éve elveszített.

– Én is szeretném, ha itt lenne köztünk – mondja –, nagyon hiányzik. Hárman vagyunk testvérek, s emlékszem, míg élt, mindent megtett, hogy nekünk jó legyen. Én már nem is tudom, milyen az, hogy anyukám van, hisz olyan régen meghalt. Nem tudom kivel megbeszélni a „csajos” dolgokat. Tanácsért a barátnőm, Velemirov Karina anyukájához fordulok.

Loretta már magyarórán a fogalmazásában is megírta, mennyire szeretik egymást édesanyjával.

– Ő adta meg nekünk a lehetőséget e csodálatos életre, majd minden erejét és tudását beleadva készít fel, hol a naposabb, hol a borúsabb oldalára. Emelt fejjel lépkedni sorsunk útján – olvassa Loretta a kitűnőre sikeredett fogalmazást. – Hárman vagyunk testvérek – folytatja –, s mindhármunk nevelésére odafigyel. Velünk örül a jó jegyeknek, megdicsér, és biztat bennünket. Meg tudok vele mindent beszélni. Különbözőn kozmetikus, és örömmel, odaadóan végzi munkáját. Nagyon szeret olvasni is. Szeretném követni példáját, majdani gyermekeimnek ilyen anyja lenni. Most az anyák napjára majd ajándékot készítünk, verselünk, énekelünk.

Laci és Tamás ikrek. Ők anyák napján főzni szoktak, vesznek kalácsot, hogy megvendégléjék.

– Anyukánk sokat dolgozik – kezdi Laci –, mivel földműveléssel foglalkozunk, sok a dolgozó. Meg ő a könyvelő is, mert ezt az iskolát végezte. Segít a tanulásban, tanácsokat ad a „csajos” dolgokban. Óva int az olyan lányoktól, akik cigiznek, isznak... Anyák napján a főzés mellett virággal köszöntjük.

– Nagyon szeret minket – veszi át a szót Tamás –, mikor a kórházban voltam, mellettem volt. Alsóban is fölköszöntöttük, emlékszem, szép műsorral kedveskedtünk, meg rajzórán aranyszínű lapra virágokat ragasztottunk, s ezt adtuk át.

Krisztián is szeretettel szól az édesanyjáról, elmondása szerint nemsokára elhagyja a magasságban.

– Mivel hárman vagyunk testvérek, nagyon sok dolga van anyukánknak, de mi mindenben segítünk neki. Nemrég, amikor elestem a kerékpárral, borogatta a fejem, mert betört. Nem is enged azóta bicajozni! Kívánom, hogy továbbra is boldog és egészséges legyen! – fejezi be beszélgetésünket Krisztián.

Május első vasárnapján egy szál virággal szereztek örömet édesanyátnak! Nem a drága ajándék a fontos, hanem a szeretet és a figyelmesség. Még ma is őrzöm azt a képeslapot, amit az én lányomtól kaptam, s azon Szabó Magda-idézet áll:

„Anyámnak nem gyújtottam gyertyát.

A fényt nem lehet megvilágítani.”

Ez többet jelent nekem még ma is a legdrágább ajándéknál.

Konc Erzsébet

Jó hírünk van mindazoknak, akik a könyvtár felé sem mernek nézni, mert röstellik, hogy késnek a kölcsönvett könyv visszaadásával. Vigasztalódhatnak, mert sokkal „rosszabb” esetet is feljegyeztek már. Világviszonylatban a Brit Egyetemi Könyvtár egyik kölcsönzője tartja a rekordot. Egy német püspök életrajzi könyvét 1668-ban

J. K. Rowling

kölcsönözték ki, és 1956-ban hozták vissza. Sajnos nem tudni, hogy 288 évig hol lapult a kötet, ki kölcsönözte ki, illetve miért nem vitte vissza, nem kevésbé azt sem, hogy végül kinek köszönhetően került a könyv eredeti

Könyv „legek”

helyére, csupán azt tudjuk, hogy a könyvtár nem fizetett büntetést a csaknem három évszázados feledékenységért.

A leggyorsabban kelendő, a világ egyik legnépszerűbb könyvének szerzője, és egy személyben a világ leggazdagabb írója – mint azt sokan sejtitek – **J. K. Rowling**, Harry Potter megteremtője. Hihetetlen adatok lengik körül Rowling legendáját. A Potter-sorozat egyik-másik kötete az Egyesült Államokban a megjelenést követő első 24 órában 7 millió példányban kelt el, azaz óránként 287 564-et adtak el. Egyetlen más könyvet sem adtak el ilyen szédületes hirtelenséggel. A Potter-kötetek több mint 250 millió példányban találtak gazdára világszerte, 55 nyelvre fordították le őket, többek között latinra és ógörögre is.

Ettől függetlenül a világon a legelterjedtebb könyv továbbra is a **Biblia**, amelyet több mint 2 milliárd példányban nyomtattak ki, és 2300 nyelvre, nyelvjárára fordítottak le.

Agatha Christie

A világ legolvasottabb írója ugyancsak egy nő, és ugyancsak brit. Nem téved, aki a krimi királynőjére, **Agatha Christie**-re gondol. Hetvennyolc bűnügyi regényét 44 nyelvre fordították le, melyeket a mai időkig 2 milliárd példányban adtak el.

Gerölyné Joó Katalin

Nagymama-induló

*Az én nagyim nagyon jó,
ő egy igazi varázsló.
A kezével simogat,
közben egy dalt dúdolgat:
Liláló, ez a nagymamainduló!*

*A haja már hófehér,
mégis ő a hadvezér.
Süt, főz, vasal, énekel,
minden reggel korán kel.
Liláló ez a nagymamainduló!*

*Elvisz engem fagyizni,
utána meg korizni.
Nem fárad el sohasem,
legalábbis én úgy érzem.
Liláló, ez a nagymamainduló!*

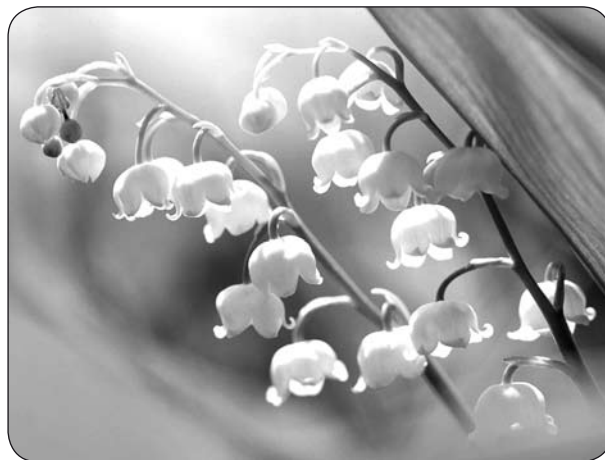
*Beteg vagyok, ápolgat,
mesét, verset olvasgat.
Ő egy igazi anygalka,
ő a csodanagyika!
Liláló, ez a nagymamainduló!*

*Ő az én nagy kedvencem,
ezt a dalt neki éneklek:
drága, kedves nagyika,
imád téged-_____ (gyerek neve)
Liláló, ez a nagymamainduló!*

Vasárnap köszöntsük fel édesanyánkat, nagymamáinkat!

Anyák napját május első vasárnapján ünnepeljük, ami az idén május 3-ára esik.

Az anyák tiszteletére már az ókori görögök is rendeztek tavaszi ünnepet, ilyenkor Rheával, az istenek anyjával együtt ünnepelték az édesanyákat is. A történelem során később külön ünnepnapot szenteltek az anyáknak, a XVII. századi Angliában például a húsvétot követő negyedik vasárnapon a családjuktól távol dolgozó szolgálok hazamehettek, hogy ezt a napot az édesanyjukkal töltsék. Az anyák napjának legújabb kori hagyománya az Egyesült Államokban terjedt el. Először 1872-ben, Bostonban szervezték meg az ünnepet Julia Ward Howe költő, politikai aktivista kezdeményezésére. Az anyák napját 1914-ben Woodrow Wilson amerikai elnök nyilvánította hivatalos ünnepé. Az ünnepre gyorsan növekvő népszerűsége miatt a kereskedők is hamar lecsaptak, hiszen jó üzletet jelentett a virágárusoknak, a képeslapgyártóknak és az ajándékeskedőknek.

A kezdeményezést 1924-ben Ausztriában a katolikus egyház is felkarolta, hogy az elvilágiasodás ellenében a természetes és egészséges élet, az anyaság mellett emeljen szót. Magyarországon is az 1920-as években kezdődött az anyák napjának megünneplése, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt honosította meg a májusi Mária-tisztelet hagyományával összekapcsolva. Az első megemlékezést 1925-ben szervezték, 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé. Anyák napján a nagymamákat is köszöntik.

Az ünnepet a mai napig különböző időpontokban tartják világszerte. Főleg a májusi hónapoz igazodva, de ez sem feltétlenül igaz mindenhol. Ami biztos, hogy az arab világtól a Távol-Keletig, Amerikától Európáig mindenhol megünnepelik valamilyen formában az édesanyákat.

És végezetül: mivel köszöntsük fel szeretteinket? Elég egy elszavalt vers, egy puszti, egy ölelés. Ha tehetjük, néhány szál virággal is „kiegészíthetjük” jókívánásainkat, de anélkül is biztosan örömet fogunk okozni.

Százhuszonöt érem, huszonöt oklevél

Úszóbajnok vagy zongoraművész lesz az ötödikes óbecszei Szőke Zitából?

Tavas van, igazi szép, virágcsalagató tavasz. A Tisza-parton is zöldell már az erdő, kellemes itt a kora tavaszi levegő. Meglátogatom, útba ejtem kedvenc folyómat, majd Alsóvárosra kerekedem a csaknem nyári melegben. Csakhamar oda is érek Zitáékhoz, ugyanis már régen terveztem, hogy írok a sikereiről, mert az van bőven. Zongoraversenyeken arat sikert, versenyszerűen úszik, az idén ő Szerbia bajnoka.

Szőke Zita ötödikes. Magas, karcsú alakja jelzi, hogy jót tesz neki az úszás. Kitűnő tanuló. Pedagógus szülei a zene és a sport felé irányították. Elképzelni sem tudom, hogy van ideje a tanulás mellett zongoraórákra járni, a sportközpontban úszni, versenyekre járni... Erről beszélgetünk el, miután az ízlésesen berendezett nyári lakban foglalunk helyet. A nagy asztal tele díszoklevéllel, éremmel. Hogy hány van? 125 érem, 25 oklevél.

„Jó mérnök, vegyész stb. lehet valaki, ha tizenöt éves koráig rá sem gondol. De zeneértő nem lehet, ha hatéves korában (s játékosan még előbb) nem kezdik rendszeresen nyitogatni-gyakorolni a fülét” – mondta Kodály Zoltán. Te mikor kezdted, hány évesen? Mikor szeretted meg a zongorázást? A szüleid is játszanak hangszereken: anyukád csellózik, apukád szinte minden hangszereken játszik, és zenekara van?

– Már egész kicsi koromban ismerkedtem a hangszerekkel – meséli Zita –, de csak hatévesen indultam zeneiskolába, pontosabban zeneóvodába. Már akkor fölfigyeltek rám a zenetanárok. Azt mondták, tehetséges vagyok. A zongorázást ajánlották, hát ezt választottam.

*** Melyik az első sikered?**

– Hatévesen már első díjat nyertem Nagybecskerekben.

*** Melyik díj a legértékesebb számodra?**

– Amikor Karlócán az ország legtehetségesebb zongoristájának választottak meg 2011-ben, azután 2012-ben a nemzetközi internetversenyen 16 ország versenyzőjé közül első lettem!

Közben nézegetjük a díszokleveleket, s ismerős neveket fedezünk fel a bíráló bizottság tagjai közt. Két díszoklevélen látható Sze-

Zita az aranyérmével

mendri Gábor óbecszei születésű, Budapesten élő zongoraművész neve. A szóban forgó versenyt itt, nem messze Óbecsétől, Jezerón, a szépen fölújított kastély (ma már szálloda), a Fantast koncerttermében rendezték meg 2012-ben és 2013-ban.

*** Hol versenyeztél még?**

– Belgrádban, Újvidéken, Topolyán...

*** És az idén?**

– Voltam Belgrádban, ahol harmadik helyeztettem.

*** Aki ilyen sok szép eredményt ér el, nagyon szeretheti a zongorát. Biztos van kedvenc darabod.**

– Igen, nagyon szeretek zongorázni, kedvenceim a szonáták. Beethooven műveit kedvelem, de szeretem a modern zenét is, újabban játszom a filmzenéket, meg az iskolában is föl szoktam lépni, már én kísértem a kórust.

*** A sok díszoklevél mind egy-egy siker bizonyítéka. A serlegek, az érmék viszont az úszóbajnokéi.**

– Az idén Szerbia bajnoka vagyok az ötödik és hatodik osztályosok kategóriájában. Ötven és száz méteren gyorsúszásban első lettem.

*** Ki szeretted meg veled az úszást?**

– Apukám Óbecsén úszóedző volt. Amikor négy évesen engem is elvitt a medencére, megtanított úszni, s nagyon megszerettem ezt a sportot. Akkor már a bátyám, Xavér is sorra hozta haza az érmekeket, ugyanis versenyszerűen úszott. Ma már a pécsi sportközepiskola tanulója, s vízilabdázik.

*** Szilágyi Csaba, a remek úszó jut eszembe, ő is óbecszei. Neked ki a példaképed?**

– Hosszú Katinka, a többszörös világbajnok. Szeretnék én is olyan jó úszó lenni, mint ő.

*** Hogyan lesz valakiből jó úszó?**

– Sok edzéssel. Naponta járok a medencére.

*** Biztosan bejártad már fél Európát.**

– Igen, a környező országokban voltam versenyezni, Romániában, Boszniában, Magyarországon, Szlovéniában...

*** A versenyeken tényleg lehet barátkozni?**

– Egy belgrádi kislánnyal, Sekulic Helenával ismerkedtem meg, azóta is levelezünk a Facebookon. Mindig értesítjük egymást, melyik versenyen leszünk ott.

*** Versenyek után a kedvenc ételedet készíti anyukád?**

– Igen: krémlevest, spagettit, rántott húst... Meg a McDonald'sba is el szoktunk menni.

*** Milyen a versenyszerűen úszó, zongoraversenyekre járó diáklány egy napja?**

– Ha délelőtt megyek az iskolába, ebéd után tanulok, utána zongorázom, majd irány a zeneiskola. Azután jöhet az úszás! Csak hétvégen van időm szórakozásra, ha nem megyünk versenyre. Ilyenkor a barátnőimmel lesétálunk a Tisza-partra, vagy rollerezünk...

*** Szinte lehetetlen tudni melyik érmet hol kaptad, de a serlegekre biztosan emlékszel.**

– Igen: Óbecsén, Törökbecsén és Verbáson kaptam.

*** És mi leszel, ha nagy leszel? Úszóbajnok? Zongoraművész?**

– Az még nagyon távoli! Szeretek zongorázni, de úszni is.

*** Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?**

– Ha tehetik, ússzanak sokat, mert nagyon egészséges sport.

Koncz Erzsébet

Mennyiségre is tekintélyes diploma, oklevél

A koncerttermeknek is megvan a varázsuk

A fiúknak is van napja Pacséron

Pacsér kis település Vajdaság északi részén, több mint 2500 lakossal, de rendkívül vonzó dimbesdombos, takaros utcákkal. A helybeli iskola Moša Pijade nevét viseli. Akárcsak a falu, az iskola és környéke is rendezett, és mintegy 300 diáknak jelent második otthonát. Két-két osztály működik évfolyamonként magyar és szerb nyelven.

Ottjártunkkor egy hatalmas karikatúra kiállítás fogadott bennünket az iskola bejárati halljában. Először is **Méheskei Kiss Gizella** igazgatóhoz fordultunk be, akitől megtudtuk, hogy az iskola 18 jól karbantartott és felszerelt tanteremmel, felújított tornateremmel, szabadtéri kosárlabda, kézilabda és röplabdapályákkal, valamint tágas, rendezett, fákkal és zöldfelületekkel körülvett udvarral, ezenkívül nyári és fedett színpaddal rendelkezik. A színpadok a legkülönbözőbb színpadi előadások és művelődési alkalmak bemutatására is megfelelnek, nemcsak a tanulók, hanem a helyi lakosság nagy öröme. Hosszú évek óta az iskola képezi az egész falu művelődési eseményeinek, nemzetközi rendezvényeinek és konferenciáinak központját. Az intézmény téli és nyári táborok házigazdája is, ezenkívül 5 testvériskolája van közülük 3 külföldön.

Krizsán Tibor műszaki és informatikatanárral járjuk körbe az épületet, noha nagy a nyüzsgés, a fiúk napjára készülődik mindenki. Pacséron a nők napja mellett megünnepelik a férfiak napját is. Ajándékot is kapnak az „erősebbik” nem képviselői. Ez a nap idén április 1-jére esett.

Nem kívántunk ünneprontók lenni, ezért gyorsan megkerestünk néhány tehetséges diákot, akiknek a nevével már lapunk hasábjain is találkozhattatok, ha nem, talán versenyeken ismerkedtetek meg, és máris indultunk tovább. Mindenesetre kíváncsiak voltunk az iskola néhány kimagasló teljesítményű tanulója, akik nemcsak jó tanulmányi eredményt tudnak felmutatni, hanem közvetlen és barátságosak is. Hogy kiről is van szó? **Szemesi Laura** hetedik diákról, aki magyar nyelvből nyújt átlagon felül, az ugyancsak hetedik **Nagy Mariann**ról, aki országos makettkészítő versenyre jutott el napelemes fényjelzőivel, és a negyedik **Kosaras Csenge**, aki zenei

A tehetségek: Szemesi Laura

Nagy Mariann

Kosaras Csenge

képességeivel sorjázza a sikereket, fuvolajátékával az országos megmérettetésig jutott el.

Biztosak vagyunk benne, hogy a pacséri iskolában sok kiváló tehetség „lapul” még, épp úgy, mint az a bizonyos teknőc az iskola halljában. Előbb-utóbb azonban a tehetség kibújik. Hagyjuk, hadd mutakozzon meg!

Nagy Magdolna

LELKIZZÜNK!

Erős szívdobogás, pirulás, elgyengült térdek és remegő kezek. Ezt érezzük egy felelésnél vagy színpadi fellépésnél, illetve egy nagyközönség előtt tartott előadásra készülve. Ám jó hír, hogy a lámpaláz kezelhető, csak foglalkozni kell vele, hiszen a lámpaláz nem múlik el magától, sőt, egy hasonló szituációban később felerősödik.

Az első lépés az úgynevezett elkerülő viselkedések felszámolása. Mit jelent ez? Észreveszem, hogy elpirulok, valahányszor hozzászólók az iskolai vitához, ezért inkább befogom a számat, mert a szégyen a csöndben maradásnál is rosszabb. Heves szívverést érzek, ha viccet mesélek a barátaimnak, ezért egyre kevesebbbszer találkozom velük. Minél több ilyen elkerülő viselkedéssel éljük mindennapjainkat, annál jobban megerősödhet az a véleményünk, hogy a „társaságban való szereplés veszélyes”.

Ha sikerül rávennünk magunkat arra, hogy nekiliveskedjünk a fent említett módok felszámolásának, akkor lehetőségünk nyílik arra is, hogy megfigyeljük magunkat szereplés közben. Milyen gondolatok jönnek elő, amikor elkezdünk beszélni? Hová irányítjuk a figyelmünket? A legtöbben elkövetjük azt a hibát, hogy túlságosan a közönség reakciójára figyelünk. Ha százan érdeklődéssel követik az előadást, ám akad egy ember, aki pofátlanul ásít, máris beindul az automatikus gondolatkör: „Hú, pocsek vagyok. Mindenki azt várja, mikor fejezem már be!” Az önbecsmérlő negatív gondolatok egyre fokozzák a szorongást, és a figyelmünket önmagunkra és a tüneteinkre irányítják: „Hú, érzem, hogy ég az arcom, most már biztos mindenki látja, milyen szerencsétlen vagyok!” Ettől egyre kevésbé figyelünk a tényleges teljesítményre, és már az sem jut eszünkbe, amit előző nap megtanultunk.

Tehát, a lámpalázások elkezdhetik figyelni a gondolataikat, illetve azt, hová irányul a figyelmük. Fontos megtanulni, hogyan helyettesítsék a nem megfelelő hiedelmeiket valósakkal. Például: „Lehet, hogy ez az ember nem aludt jól éjszaka, azért ásítózik. Itt ül egy csomó mindenki, akiket, úgy tűnik, leköt, amit mondok.” Bármilyen szereplés esetében fontos lehet a felkészülésben, ha a barátok előtt tartunk próbákat. Ha lehet, minél több ilyen alkalmat iktassunk be a programunkba. Ezáltal megtanuljuk arra irányítani a gondolatainkat, amit éppen csinálunk. A felmérések szerint már 10–15 ilyen próba is elég lehet, és a lámpaláz jelentősen csökken.

Szóval, csak előre, gyakorlással és odafigyeléssel meg a lámpaláz is kezelhető!

Kis Laura

Hannibál, a hadvezér

Voltak emberek a történelemben, akik számára nem létezett lehetetlen. Ilyen volt Hannibál Barkasz, a híres karthágói hadvezér is. Katonai képzettségével, vezetői képességeivel helyet biztosított magának Nagy Sándor, Napóleon vagy Attila társaságában.

Az i. e. II. és III. század alatt a Római Birodalom és Karthágó, az erős észak-afrikai állam ádáz ellenfelek voltak. A három pun háború alatt véres csatákat vívtak egymással, a tét elsősorban a Földközi-tenger nyugati medencéje feletti uralom volt. Az összetűzések végül i. e. 146-ban értek véget Karthágó teljes megsemmisülésével. A Római Birodalom győzedelmeskedett, de ehhez hosszú és nehéz utat kellett megjárnia, ugyanis a második pun háború alatt magát Róma városát is nagy veszély fenyegette. A veszélyt pedig Hannibál és serege jelentették.

Hannibál neve magyarul „Baal ajándéka” (Baal a punok istene), i. e. 247. körül született egy előkelő karthágói családban. Éppen abban az időben, amikor Karthágó keserves éveket élt a rómaiaktól elszenvedett vereség miatt. Nem is csoda, hogy mint később kiderül, Hannibál egész életét a Róma elleni bosszúnak szentelte. Édesapja, Hamilkar, parancsnok volt az első pun háborúban és óriási tekintélye volt a karthágói hadseregben. Hannibál már tizenkilenc éves korában apjával együtt indult háborúba, a rómaiak hatalma alatt lévő Hispánia elleni

hadjáratra. Hamilkar megeskette, hogy sohasem fog békében élni a rómaiakkal. A sikeres hadjárat alatt az ifjú Hannibál sokat megtanult a harci művészetből. Időközben csatlakoztak hozzá öccsei is. Hannibál i. e. 221-ben kivégeztette a korábbi hispániai főparancsnokot, Haszdrubált, aki Rómával egyezséget kötött, és átvette a hispániai sereg vezetését. Elfoglalta a stratégiai szempontból fontos Saguntum városát, amely az utolsó római szövetségesek között volt az Ibériai-félszigeten. A város elfoglalása folyamán kitűnő katonai tudást mutatott, ügyesen alkalmazott szinte minden arra az időre jellemző ostromtaktikát, de maga is kisebb sérülést szenvedett. Hannibál a nehézség ostrom után állítólag a város minden férfi lakosát megölette, a nőket és gyermekeket pedig eladta rabszolgának.

A korábban megkötött szerződést megszegve a karthágóiak tovább terjeszkedtek Hispániában, így hamarosan, i. e. 218-ban kitört a második pun háború. A rómaiak arra törekedtek, hogy messze Itáliától kerüljön sor összetűzésekre, így egy sereget küldtek Hispánia felé, egyet pedig Észak-Afrikába, Karthágó ellen. Hannibál igyekezett megelőzni a rómaiakat, ezért úgy döntött, a legjobb védekezés a támadás, és Itália ellen indult. Az ellenfél területén akarta megvívni a döntő csatát. Ez merész, hatékony, de nehézség taktika volt. Járhatatlan utak álltak a pun sereg előtt, amelyeken sokak szerint lehetetlen átjutni, főleg ha a seregben még harci elefántok is vannak. A tengeri útról le kellett mondania, mivel a római flotta sokkal erősebb volt. Egyben olyan térségen tervezett menetelni, ahol a rómaiak nem számítanak az ellenfélre, és nem zárhatják el az utat. Így csak az Alpokon keresztüli vonulás maradt. Hogy semmi sem lehetetlen, ha az ember eléggé bátor és határozott, hamarosan bebizonyosodott. Ez egyben legendássá tette Hannibált. Híres mondata: „Vagy megtalálom az utat, vagy magam megteremtem.” („Aut viam inveniam aut faciam.”) mára szállóigévé vált, és nemcsak az Alpokon keresztül vonulásra alkalmazható, hanem általában az akadályokra, amelyeket az élet elénk állít. Állítólag ezt válaszolta hadvezéreinek, amikor

Ezen az útvonalon haladt Hannibál serege

azok állították, hogy elképzelését lehetetlen megvalósítani.

A hadjáratban 50 000 gyalogos, 9000 lovas, harci elefántok és más állatok indultak útnak. A Rhodanus folyó átkelésekor sok katona elesett, de a sereg folytatta útját. Az Alpokon keresztül vezető út veszélyes volt, tele szakadékokkal, hóval és jéggel. Mindehhez helyi törzsek támadásai társultak. Az afrikai harcosok számára épp olyan nehéz volt a menetelés, mint állataik számára. A Po-síkságra érkezve Hannibál seregéből kevesebb, mint fele maradt meg, de ennyi is elég volt ahhoz, hogy a meglepődött rómaiak között pánik törjön ki.

A pun sereg több vereséget is mért a római légiókra. Maga a város ostromától mégis elállt, ostromgépek hiánya miatt, pedig már a szenátusban is elhagzott a „Hanibal ante portas!”, vagyis magyarul „Hannibál a kapuk előtt!” A döntő ütközetre i. e. 216-ban került sor Cannae-nál. A római sereget Aemilius Paullus és Terentius Varro konzulok vezették, jelentős létszámfőlényben. Hannibál zseniális taktikájának köszönhetően mégis győzelmet aratott. A továbbiakban a rómaiak kerültek a nyílt összetűzéseket, de idővel egyre több térséget foglaltak vissza Karthágótól. I. e. 204-ben a rómaiak már Afrikában harcoltak, és vereségeket mértek a punokra. A három évvel később megkötött béke a rómaiak győzelmét jelentette.

Hannibálnak nem sikerült a terve, hogy Rómát legyőzze, de mindenképp a történelem egyik legmeghatározóbb alakjaként maradt meg az emlékezetben.

Gyarmati Balázs történész

Afrikai harci elefántok az Alpokban

Karthágó romjai ma

Évfordulók nyomán

1953. április 30. – Budapesten megszületett **Klampár Tibor** 28-szoros bajnok asztaliteniszező. Pályafutását 1966-ban a Postásnál kezdte. 1976-tól a Budapesti Spartacus, majd Ausztriában a Langenlois és a Wolkersdorf versenyzője volt. Párosban és csapatban világbajnoki címet szerzett, párosban kétszer és csapatban is vb-ezüstérmet nyert. Kétszer csapatban, valamint párosban Európa-bajnok volt. Egyéniben, kétszer csapatban és kétszer párosban Eb-ezüstérmet szerzett, olimpiai negyedik helyezést ért el, továbbá Világkupagyőztes és Európa-12 győztes is volt.

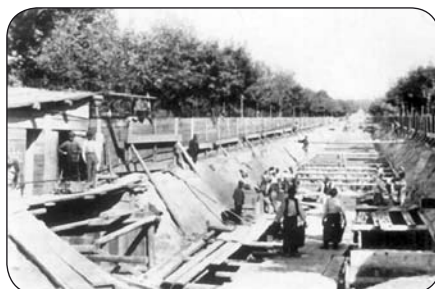

1882. május 1. – **A munka ünnepe**, a munkavállalók szolidaritási napja. Az 1890-es évektől a munkások nemzetközi ünnepe, az 1990-es évektől a munkavállalók szolidaritási napja. 1817-ben, Robert Owen gyártulajdonos megfogalmazta és közzétette a munkások követeléseit, köztük az addig 10–14 órás munkaidő nyolc órára csökkentését. Több kisebb tüntetést, illetve sztrájkot is tartottak, hatására 1847-ben a nők és gyerekek munkaidejét 10 órában maximalizálták Nagy-Britanniában és gyarmatain. A XX. Században a volt szocialista országokban ezen a napon nagyszabású, látványos felvonulásokkal a munkások által elért gazdasági és szociális vívmányokat ünnepelték. A szocialista rendszerek bukása után a munkavállalók szolidaritási napjának nevezik.

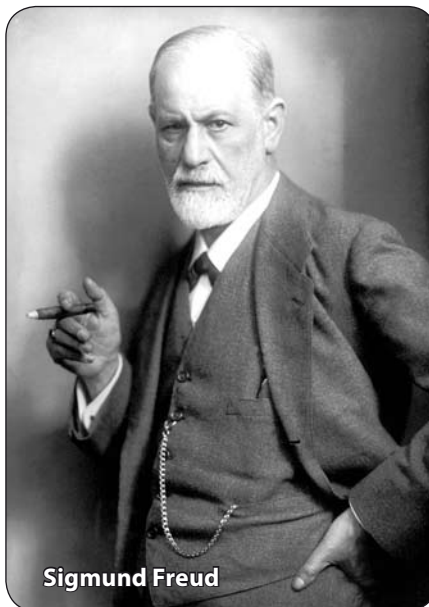
1729. május 2. – Megszületett **Nagy Katalin** orosz cárnő. Felvilágosult uralkodó, a filozófusok barátja és opportunist, gyakorlati politikus, aki országát európai nagyhatalom-

má tette. Uralkodása alatt (1762–1796) foglalta el Oroszország a Krím félszigetet, Ukrajnát, Belorusziát, Litvániát, vett részt Lengyelország három felosztásában.

1896. május 4. – Budapesten felavatták a **földalatti vasutat**. A világ első földalatti vasútja Angliában, Londonban nyílt meg 1863. január 10-én. A budapesti volt Európában a második. A „kisföldalatti” az államalapítás 1000. évfordulója tiszteletére készült el, és épp a millennium évében adták át Budapest polgárainak. A földalatti és az Andrásy út egy része megkapta a Világörökség része kiténtető címet.

Sigmund Freud

1856. április 6. – Megszületett **Sigmund Freud** osztrák pszichológus, filozófus, a pszichoanalízis atyja. A pszichoanalitikus iskola alapelmélete, hogy az elfojtás révén tudatalanná váló emlékek és motivációk nagy hatással vannak a személy viselkedésére. Bizonyos tudatalan gondolatok és emlékek, különösen a szexuális és agresszív jellegűek problémát jelentenek. Ezek felszínre hozására irányuló módszerét nevezte el pszichoanalízisnek, amiben alapvető jelentőséget tulajdonított az álomfejtésnek, ezt nevezte a tudatalanhoz vezető „via regia”-nak, királyi útnak.

1975. május 6. – Elhunyt **Mindszenty József** esztergomi érsek, bíboros, Magyarország hercegprímása. Eredeti nevén: Pehm József 1948 tavaszán a magyar kommunista kormánnyal konfliktusba keveredett a felekezeti iskolák államosítása miatt. 1949-ben hazaárulás vádjával életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. Az 1956-os forradalom idején Mindszentyt kiszabadították házi őrizetéből. November 3-ai beszédében többek között hangsúlyozta: „Mint a katolikus egyház feje kijelentem, hogy ... nem helyezkedünk szembe a történelmi haladás irányával, sőt az egészséges fejlődést előmozdítjuk.” Beszédében a kommunista rendszerről mint bukott rezsimről beszélt, de csak az egyház intézményeinek és társulatainak visszaadásáról szólt. Kiállt a sajtó szabadsága mellett. Elvárta még a szabad választást, melyen minden párt indulhat, továbbá a hit- és erkölcsoktatás újraindítását. A felkelés leverése után az amerikai nagykövetségen talált menedéket. 1971.09.28-án a magyar kormány által adott amnesztia alapján elhagyta a követségi épületet, majd az országot, és a pápa sürgetésére Rómába utazott. Mivel a Vatikán kereste a megegyezést Magyarországgal, Mindszentyt 1974-ben felmentették hivatalából. Bécsben 83 éves korában halt meg. Hamvait hazaszállították Mariazellből.

Örök megújulás a természetben

Bármilyen időjárási frontok érkeztek kora tavasszal a hidegebb tájakról, most már duzzadó rügyek ülnek a fák ágain, az erdőszélre sárga foltokat rajzolnak a virágzó sombokrok, a fák alatt virít az odvas keltike és a vérehulló fecskefű. A tisztásokon áttelelt lepkék repülnek, a magas bükkök törzsébe vájt régi harkályodúk közelében szerelmesen búgnak a már februárban hazatért kék galambok.

Rendkívül ellenálló növény a vérehulló fecskefű

Az énekes rigó és tojásai

Hajnalban és az alkonyati órákban az énekes rigók koncertjében gyönyörködhetünk, és már észak felé húztak a titokzatos életű, hosszú csőrű madarak, az erdei szalonkák. Április végén, május elején már messziről zöldell a kilombosodott erdő, hangosan csattognak az Afrikából megtért fülemülék, a legelők tocsogói körül nászruhás pajzsos cankók vívnek látszólag véresen komoly, a valóságban inkább játékos, ártalmatlan párharcokat.

Újra halljuk a nagy póling szép, bugyborékoló nászhangjait, miközben a nagy kócsag és a nyári ludak már tojásokat melengetnek, az utóbbiak akár már sárga pihés fiókáikat vezetgetik. A csendes alkonyi órákban messzire száll a zöld levelibékák hangos, nemegyszer több száz tagú kórusának hangja, amelyet andalítóan fest alá a vöröshasú unkáék halk, leheletfinom muzsikája.

Május a legszebb és leggazdagabb tavaszi hónap. Az erdőben a lombkoronából szól a sárgarigó (régies nevén: aranymálinkó) gyönyörű „huncut a bíró” flótája, hangosan kiáltozik a kakukk, és felébredt hosszú téli álmából a

hétalvó nagy pele is. Bármerre nézünk, erdőn, mezőn vagy a vizek, nádasok környékén, mindenütt virágokat látunk, felettük rovarok repdesnek, és megszólalnak, csendesen ciripelni kezdenek földbe vájt kis üregeik előtt az ott sütkérező mezei tücskök.

Járjuk nyitott szemmel, hallható és értő füllel a természet ösvényeit is! Próbáljuk ellesni kisebb-nagyobb titkait, azokat a néha talán hétköznapi, mégis oly megragadó, apró mozzanatokat, amelyekből a bennünket körülölelő természetes világ nagy egésze felépül!

A vizek környékén már kora tavasszal zajlik az élet. Büszkén emelkedik a víz fölé a sárga nőszirm, de a nagy vízi boglárka fehér virágait is megcsodálhatjuk. A nádasok mélyén is kezdődik a költési időszak. A hófehér nagy kócsag az avas nádban épült fészken ül, a tojásait melengeti. Telepesen költ, majdnem mindig több pár van egymás közelében. Nem is olyan rég, a múlt század derekán egy-egy nagy kócsag megpillantása még eseményszámba ment, az állomány azóta szerencsére nagyon megerősödött, és egyáltalán nem számít ritka madárnak.

A nagy kócsag mellett az első fészkelők közé tartozik a nyári lúd is. A Nagyalföld (Pan-

Ritkán láthatunk szép hangú nagy pólingot

non-síkságnak is szokták nevezni) bizonyos részein szőke libának is nevezett madár a házi libafajták őse. A falu szélén legelő libák már zömmel fehérek vagy fehér tarkák, hangjuk, a gágogó kiáltás azonban már megegyezik vad testvéreikével. A nyári lúd fészkelje öthet tojásból áll, ezekből négyheti kotlás után kelnek ki a kislábak. Fészekahagyók, a szüleik felszáradásuk után a vízre vezetik őket. A család hajnalban, kevéssé zavart területeken napközben is kijár a vízparti füves területre legelészni. Amíg a kicsinyek a fűszálakat csipegetik, a két öreg már kinyújtott nyakkal figyel, és az első gyanús jelle a vízre vezet az apróságokat.

Vidra a vízben

A menyétfélék közül a vidra a vízi életmódhoz alkalmazkodott. Ujjai között úszóhártya feszül, barna bundája sűrű, tömött, a téli és kora tavaszi ugyancsak hideg vízben is védelmet nyújt az állat számára. A vidra kitűnően úszik, a mélyben izmos, elhegyesedő farkával kormányozza magát. Zsákmányát a víztükör alatt üldözi, a nagyobb halat a partra viszi, és ott eszi meg. Tartózkodóhelyét ezek a halmaradványok, halszállakkal teli ürülete és az iszapon vagy (téli) a hóban hátrahagyott úszóhártyás lábnyomai árulják el. Többnyire éjszaka jár zsákmány után, de nyugodt, zavaratlan környéken nappal is megfigyelhető. Halak mellett rákokat, vízbe került rágcsálókat, békákat fog, de leránthatja a felszínen úszó madarat is. Általában percenként jön levegőért a felszínre, de ha szükséges, akár négy percig is kibírja levegővétel nélkül. Alábukva négyszáz métert is megethet, mielőtt felbukkana.

A vidrák párosodásának fő ideje a tél vége vagy kora tavasz, de az év bármely időszakában egymásra találhatnak a párok. A nőstény két hónapi vemhesség után két-négy kölyköt ellik. A kicsinyek szemei egy hónapos korukban kinyílnak, két hónapig szopnak, és csak ezt követően mennek a vízbe. Ősszel és télen még anyjukkal maradnak, a család csak ezután széled szét. A fiatalok kétévesen ivarérettek.

Sch. E.

Emelkedett a vadon élő óriáspandák száma

A kínai kormány legújabb felmérése szerint a vadon élő óriáspandák száma 268-cal növekedett az elmúlt évtizedben, így számuk mára eléri az 1864-et – közölte a World Wide Fund for Nature (Természetvédelmi Világalap, WWF). A legutolsó, 2003-as felméréshez képest ez 16,8%-os emelkedést jelent. A vadvédelem globális szimbólumai, a vadon élő óriáspandák csak a kínai Szeccsuán, Sanhszi és Gansu tartományok hegyvidékein fordulnak elő. A felmérés szerint a pandák egyes előfordulási területei is növekedtek Kína-szerte, így élőhelyük már 2 577 000 hektár, ami 2003 óta több mint 10%-os bővülést jelent.

Xiaohai Liu, a WWF Kína programigazgatója szerint az eredmények a kínai kormány fajvédelmi munkájának sikereit bizonyítják. A WWF azzal támogatja a kormány munkáját, hogy természetvédelmi területeket hoz létre, és olyan ökológiai hálózatokat alakít ki a pandáknak, amelyek az erdők és bambuszban gazdag területek összeköttetését biztosítják, hogy ezzel hozzásegítsék a pandákat a táplálékszerzéshez és a potenciális párosodó partnerek felkutatásához.

Óriásteknősét sétáltatja egy férfi Japánban

Tokió lakosai már többször látták azt az idős japán férfit, aki rendszeresen sétálni és vásárolni megy az óriásteknősével. A férfi már több helyen is feltűnt a japán főváros utcáin a sarkantyús teknősével, amely egyébként az egyik legnagyobb faj a szárazföldi teknősfélék családjában, a galápagosi óriásteknős és a seychelles szigeteki óriásteknősfajok után. Annak ellenére, hogy a szokatlan páros valószínűleg nem halad túl gyorsan, mégis elég hosszú sétákra indulnak el együtt. A hatalmas teknős sohasem kószál el a férfi mellől, úgy tűnik, még azt is elviseli, ha a gazdája olykor furcsa ruhákba öltözteti.

Fekete flamingót filmeztek le Cipruson

Különleges fekete flamingót láttak Cipruson, az is lehet, hogy kez az egyetlen ismert példány a maga nemében. A madár csaknem teljesen fekete, csak a farrészén visel egy nyaláb fehér tollat. A kutatók szerint a flamingó melanizmus miatt fekete, egy olyan genetikai állapot következtében, amely miatt nagyon sok sötét festékanyag, melanin termelődik a szervezetében a rózsaszín festék helyett. A melanisztikus állatok az albinók ellentétei.

A fekete flamingót a sósvízű Akrotiri-, más néven Limasszoli-tó partján, a sziget déli részén látták, ahol a többi, rózsaszín társával együtt kutatott élelem után a tóparton. Eddig egyetlen alkalommal láttak fekete flamingót, 2014-ben Izraelben, azonban ciprusi ökológusok szerint lehetséges, hogy ugyanaz a költöző madár tűnt fel most a földközi-tengeri szigetországban. Az Akrotiri-tó partján évente mintegy 20 ezer rózsaszín flamingó száll le.

Ajándékokkal kedveskednek a varjak a kislánynak

A Seattle-ben élő nyolcéves kislány, Gabi Mann már négyéves kora óta eteti a közelükben élő varjakat. Gabi már egészen kiskorától kezdve rengeteg időt töltött a kertjükben, és amikor odakint uzsonnázott, mindig elejtett néhány finom falatot a madaraknak, amelyek persze nagy örömmel fogyasztották el a kislány által szétszórta falatokat. Gabi rajongott az odaérkező madarakért, ezért úgy döntött, hogy madáretetőt épít, és rendszeresen etetni kezdte a szárnyas barátait.

A varjak pedig ezért cserébe ajándékokkal kezdték el halmozni a kislányt. A madarak mindenféle apróságot tesznek az etetőbe, mint például gyöngyöket, gombokat, legókat, fülbevalókat, medálokat, kavicsokat és bármit, amit elbírnak. A varjak imádják a csillogó, érdekes holmikat, ezeket szívesen összeszedvegetik, és ezeket sorra Gabinak adják. Az ajándékok folyamatosan érkeznek, a kislány pedig lelkesen rendszerezi és őrizgeti őket. A varjak már egy fényképezőgép objektívcsapját is visszahozták, amit Gabi anyukája, Lisa vesztett el.

RÜGYFAKADÁS

Édesanyám

Az én édesanyám hajnalban ébred, és csendben tesz-vesz, míg én felkelek.

Érzem a tea illatát a konyhában. Beszól a szobába: „Tamás, felkeltél?” Elindít az iskolába, majd ő is sietve indul a munkára. Sokszor csodálkozom, hogyan győzi mindezt. Ahogy ő főz, úgy nem tud senki más a világon. Mindig talál munkát, még egy percre sem ül le. Az én édesanyám nagyon szeret bennünket. Szeretete túlszárnyal a hegyeken és a tengeren is. Erejével akár egy hajót is elkormányozhatna, ha rajta utaznának a gyermekei.

Az édesanyám harminchat éves. Jó lenne, ha megállhatna az idő, és örökké ilyen fiatal maradhatna, hogy velünk lehessen.

Párdus Tamás, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Az én anyukám

Az én anyukámat Pozsár Rózsának hívják, és negyvenhárom éves.

A szeme színe barna, a haja színe szőke. Termete közepes. Foglalkozása fodrász. Hobbija a kertészkedés, nagyon szereti a virágokat. Sokat segít nekem a tanulásban és sok más dologban is. Szereti a rendet és a szépet. Az egyik kedvenc étele a bécsi szelet. Minden nap megkérdezi tőlem, hogy mi legyen az ebéd. Kedvenc időtöltése az olvasás.

Nagyon szeretem, és büszke vagyok rá.

Pozsár Leó, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Színes vers

*Színes a tavasz,
mindig valami jó.
A természetben száll a lepke,
és futkos a ló.*

*A nap aranyozottan csillog,
és vakítón világít.
A medve barlangjából kibújva
sárga körtét enne, és közben ásít.*

*Sárga, zöld, kék és lila,
a természet bizony ilyen cifra.
Kifesteném vele az udvarom,
és fejemre tenném a tavaszi kapalom.*

**Takács Erzsébet, 5. osztály,
Móra Károly iskola, Szaján**

Olvasni tanultam

*Mikor hatéves voltam,
már a verseket bújtam.
Az olvasás még sántított,
mert néhány betű rajtam kifogott.
Volt, hogy azt írta „ház”,
de én úgy olvastam „gáz”.
A betűzésben, ha megakadtam,
hangosan kiáltottam:
„Anyá, ez itt milyen betű?
Honnan tudjam, te zöldfűlű?”
Mára minden betűt tudok,
a versek helyett könyveket olvasok.
Kedvenc helyem most már
csakis a könyvtár.*

**Boja Lúcia, 4. osztály,
Novak Radonić iskola, Mohol**

Villány

*Villány!
Nem olyan, mint a villám,
de ha iszod borát,
piros lesz az orcád.*

**Valtner Hunor, 6. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Az én mesém

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy legény, aki szépen tudott furulyázni.

A szegény legény a faluban furulyázott, amikor meghallotta, hogy a király lánya ahhoz megy feleségül, aki a legjobban tud zenélni.

– No, ezt én kipróbálom! – mondta a legény. Másnap elindult a vár felé, de útközben nagyon megszomjazott. Látott egy kutat. Elindult a kút felé, de azt farkasok őrizték. A legény elővette a furulyát, és elkezdett játszani. Erre a farkasok odaengedték a kúthoz. Vizet merített a kulacsába, és továbbment. Négy napig tartott az út, de eljutott a várba. Elmondta a királynak, hogy ő a próbára jött. Elkezdett furulyázni. A királynak nagyon tetszett, de nem akarta szegény emberhez adni a lányát. Azt mondta neki, hogy ha feleségül akarja venni a lányát, meg kell küzdenie a királyság legveszedelmesebb oroszlánjával.

– Rendben van, megküzdök – mondta a legény.

A király elvezette a fegyverraktárba, és így szólt:

– Válassz egy fegyvert!

– Nem kell fegyver, csak ez a furulya.

A király nem értette, de rábólintott.

Másnap az egész falu eljött a harcra. Beengedték az oroszlánt. A fiú elővette a hangszerét, és elkezdett játszani. Az oroszlán hirtelen szelíde vált. A király kihirdette, hogy a legény legyőzte az oroszlánt.

Még aznap megtartották a lakodalmat, és a fiatalok boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Lackó Andor, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Csonka Dávid, 1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Péntek tizenharmadika

Sokak szerint ez a nap balszerencsés.

Szerintem nem mindig balszerencsés nap. De ezt sokan másképp gondolják. Ilyenkor többen szerencsejátékokat játszanak. Nekünk az osztályon belül lehet, hogy balszerencsés volt. Valakit esetleg ez a bábó tántorított el a jó eredménytől. Szerintem ez csak fejben dől el, hogy hiszünk benne vagy nem. Nekünk a péntek a legnehezebb órarend szerint is, a tizenhárom szám pedig csak hab a tortán. Azért volt nehéz, mert németből feleltünk, biológiából, fizikából, szerbből ellenőrzőt írtunk. Szerintem, aki tanult, annak jó osztályzata lesz, aki nem, annak a sorsán nem változtathat semmit sem. Nem bírja ráfogni, hogy balszerencsés nap volt, vagy éppen szerencsés.

Ebben az évben ezenkívül még kétszer lesz péntek tizenharmadikára eső nap. Mégpedig novemberben és márciusban.

Remélem, addigra kicsit könnyebb lesz az órarendünk, és nem balszerencsésnek fogjuk tekinteni ezt a napot, hanem annál inkább szerencsésnek.

Kozma Valentina, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tavaszi hajnal

Egy szép tavaszi hajnalon madárcaicsérgés ébresztett.

Felkeltem az ágyamból, és odamentem az ablakhoz szemlélni a tájat. Szürke félhomályban pompázó virradatot láttam. A felkelő nap sugarai megcsillantak a harmatba burkolódzott fűszálakon. Kinyitottam az ablakot, és éreztem a téli álomból ébredező természet friss, üde illatát. Az arcomat végigsimogatta a telet űző enyhe szellő. A madarak énekelve ugráltak a fák rügyektől duzzadó ágain. Hallottam, amint a zöldülő természet felsóhajt a zord tél után.

Szép lassan a nap bíborvörös sugarai átvették az uralmat a tavaszi hajnal varázsa felett.

Rövid Dominik, 6. osztály, Kís Ferenc iskola, Oromhegyes-Orom

Székely Ella, 2. osztály, Nikola Đurković iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Önéletrajz

Talán 2000. szeptember 30-a sokaknak nem mond semmit, nekem viszont létfontosságú esemény, hiszen akkor születtem. Természetesen Szabadkán, a szüleim elmondása szerint ajándékként. Szabadka kiskoromtól fogva magával ragadott, rengeteg emlék fűződik ehhez a gyönyörű városhoz.

A szüleimtől szeretetteljes nevelést kaptam, a mai napig nagyon jó kapcsolatban vagyok velük. Sosem erőltették rám az akaratukat, hogy jogásznő legyek vagy színésznő, így kiskoromban más sok dolgot kipróbáltam, hogy rájöjsek ki is vagyok én. Végül, sok próbálkozásom ellenére, mindent abbahagytam. Csak egy dolog volt, ami végigkísérte fiatalkoromat: az írás. Már alsós koromban is regényeket írtam, persze nagyon gyerekes módon, de az évek teltevel volt időm fejlődni. Az Ivan Goran Kovačić Általános Iskolába jártam. Felső koromban kezdtem teljesen megváltozni, sok mindent megtanultam, persze ez az időszak nem volt mindig fényes, sok dolog megjízszott, hiszen akkor kezdtem ismerkedni a nagybetűs élettel. Később viszont, amikor a Kosztolányi Dezső Gimnáziumba jártam, az élet nem megjízszott, hanem magával ragadott. Jól ment az iskola, sikerélményem volt, rájöttem, mi érdekel. Kezdő keresztény bandát alakítottunk. Igazából a zenében sosem voltam nagy tehetség, de sok mindenben feltaláltam magam. Elkezdtem írni egy komolyabb regényt legfőképp fiatalok számára. Sajnos egy idő után abbahagytam az írást, de a gimnázium után elővettem a jegyzeteimet. Tudtam, hogy fiatalokkal szeretnék foglalkozni, így Szegedre mentem egyetemre, gyermekpszichológiára. Szegeden szép éveket töltöttem el, viszont Szabadkát nem lehetett helyettesíteni, így sokszor utaztam vissza. A férjemmel érdekes módon ismerkedtem meg. Hála Istennek, az egyetemet sikeresen befejeztem, lediplomáztam, összeházasodtam a férjemmel, Szabadkán, a szülőházzal utcajában házat vásároltunk. Sokat gondolkodtunk, hogy maradjunk, vagy menjünk külföldre, de vállaltuk a nehézségeket, fontosabbnak tartottuk az itteni biztonságot, a családjunkat, az életünket. Szép lassan kialakult a családi idill, először kutyát vettünk, majd megszületett az első kisfiam, egy évre rá a második, és ajándékként a kislányom. A dolgok csak még szebbé alakultak, kiadták az első könyvemet. És evvel az álom vált valóra. Sok időt töltöttünk együtt a családdal, igyekeztem mindig a szüleimtől kapott jó nevelést átadni a gyerekeimnek. Pár év múltán munkát kaptam egy iskolában gyermekpszichológusként.

Sok fiatalnak adtam útmutatást, úgy érzem, jól döntöttem, amikor ezt a hivatást választottam. Így élem mindennapjaimat a családommal – persze nehézségekkel is – békében, reményben és szeretetben. Hogy elégedett vagyok-e? Nagyon is.

2030. január 16.

Bálint Beáta, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A gyáva oroszlán

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás tengeren is túl, volt is meg nem is, de azért mégis meg kellett, hogy legyen, volt egy gyáva oroszlán. Ez az oroszlán még az árnyékától is félt, sőt még húst sem evett, mert félt vadászni. Vegetáriánus volt. Ez az oroszlán nem akart gyáva lenni. Egy szép napon meghallotta a madaraktól, hogy él fönt a hegyekben egy bölcs oroszlán, aki segít, hogy bátor legyen. Ahhoz, hogy feljusson a hegyre három próbát kellett kiállnia. Elsőnek bogarakat kellett ennie. Másodszor egy kispockot kellett megvédenie egy sastól. Végül a harmadik próbatételnél ki kellett állnia a többi állat elé, és azt mondani, hogy ő egy vegetáriánus oroszlán, aki megvédi a kis állatokat. Minden próbát véghezvitt. A végére rájött, hogy ő igen is bátor oroszlán. Nem is kellett a bölcs oroszlánhoz mennie segítségért. Rájött, attól, hogy nem eszik húst, még nem gyáva. Megszerette magát, és a többi állat is elkezdte tisztelni.

Itt a mese vége, fuss, el véle.

Nikolics Martin, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Séta a Tisza-parton

Kora délelőtt sétálok a parton, a nap most kel fel. Gyenge szellő játszik a hajammal.

Olyan nyugalom van, csend. A csónakok között összecsap a víz. Tiszavirág néha van, párjuk megtalálása után életüknek vége. Szememmel követem a hullámokat, majd a kanyarban elvesztem. Százszorszép nőtt a betondarabok között. Tekintetem részegeződött. Néha belegörnyedt a szélbe. Egy-egy különös madár tűnt fel a túloldalon. Ha egy kicsit jobban odafigyelnék, nem csak a túloldalon lennének. Szerencsések vagyunk, hogy egy olyan városban élünk, ahol van folyó.

Nem tudnám elképzelni a várost Tisza nélkül, de nem is akarom.

Bozsóki Nina, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Vallomás

*Orromban érzem még az illatod...
Mellyel nem versenyezhet semmi más!
A nyelvemen őrzöm még a zamatod...
Nekem nem kell többé senki más!*

*Látványodtól szívem csak úgy dobog...
Úgy érzem, mindjárt elájulok!
Légy az enyém, arra vágyom...
Veled jóra fordul majd a sorsom!*

*Nem érthet meg engem senki,
Míg ezt a kínt maga is át nem éli.
A fájdalom összeszorítja a gyomrom.*

*Hallod milyen hangosan korog?
Szörnyű, hogy milyen éhes vagyok!
Hol is a sonkás szendvicsem?*

Hábor Tímea, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

„Anyám könnyű álmot ígér”

A történet anyáról és rólam szól, már elég rég volt, talán mikor még óvodás voltam, de a szívemben még mai napig őrzöm, és tisztán emlékszem rá.

Május 1-je volt. Mindenki nagy izgalommal készült a majálisra. Reggel már mi is elkezdtünk bepakolni a csomagokat az autóba. Takarók, labda, teniszütő, húsok, saláták és még millió picit dolog, hogy minden tökéletes legyen a szép naphoz. Ahogy odaértünk a Tisza-partra, elfoglaltuk a helyünket, kipakoltunk, és megkezdődött a buli. Anyáék sütögettek, mi játszottunk. Egyszer csak véletlenül elcsúsztam a nedves talajon, és megütöttem a térdem, ami nagyon vértett, és csúnya volt. Sírtam, persze, de nem nagyon. Anyukám rögtön ott termett, és így szólt:

– Mutasd hamar, mi történt?
– Semmi baj, majd mindjárt meggyógyítjuk! – szólt remegő hangon, és a kocsiba vitt.

Elmentünk haza, és ott tiszta vízzel kimosta, anyai aggódó szaktudással fertőtlenítette, és bekötötte a sebemet.

– Ugye már nem is fáj? – kérdezte kissé nyugodtabban.
– Már semmi baj, anya! – válaszoltam kicsit szepelve.

De legbelül már biztonságban éreztem magam, mert ott volt anya. Az én anyukám, akire mindig számíthatok. Bármi is történt eddig velem ez a kicsi életem során, Ő mindig ott volt mellettem. Anya az a személy, aki mindig és mindenhol kiáll a gyerekei mellett jóban-rosszban. Én is egyszer ilyen szülő szeretnék lenni, aki biztonságot, szeretetet és védelmet nyújt a gyerekeinek. Szeretlek, Anya!

Kubina Molli, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Csaknem májusra váltottunk, de íme, előttünk még egy-két ünnep. A hétvégén majálisozunk, vasárnap viszont édesanyánkat köszöntjük. Ezekhez az alkalmakhoz illően igyekeztünk munkáitok közül válogatni, ám a tavasz hangulata, az elszabadult fantázia és felszabadulást igényes megmutatkozik munkáitokon. Szégy van jól!

*Ezen a héten a **gunarasi Dózsa György** iskolából érkezett egy csokorra való kiváló fogalmazás: Takács Zoltán, Szunomár Klaudia, Firic Kristóf, Fontányi Réka (6. osztály), Lövei Alekszandra, Faragó Fanni (7. osztály), Klebecskó Heléna, Sinkovity Barbara, Szügyi Nikolett (8. osztály) tollából. Érdekes leírásokat küldtek a **csantavéri Hunyadi János** iskola tanulói: Budemac Karolina, Ilyés Máté Zénó, Pesti Ákos, Kozma Valentina, Kovačević Sanja, Tóth Réka, Huszta Dániel (6. osztály). A fantáziáját bocsátotta szabadjára Horvát Melitta, Sipraga Szergej (3. osztály), valamint Kovács Laura, Márton Máté, Ajtai Balázs (4. osztály) a **szabadkai J. J. Zmaj** iskola tanulói, akik nem riadtak vissza a közös fogalmazástól, a négykezestől sem.*

Remélem, ti is egy szusszra végigolvassátok ezeket a figyelemre méltó munkákat, és tanultok a leirtakból!

Nagy Magdolna

Leltár

A zivatarnak vége. A dombos tájat sártócsák tarkítják. Felhúszom a csizmámat, és útnak indulok.

A felhők még most is gomolyognak. Idő kérdése, és újra kitör a vihar. A halastó mellett elhaladva békákat látok izgatottan sorakozva. Mint ha várának valamire. A gátórház ablakán egy férfi hajol ki. Bámulom. Észrevesz. Eltűnik. Látom, hogy gyorsan a telefonért nyúl. Hirtelen éles kiáltás tör meg az eső utáni csendet. A jegenyesor felől jön. Lépteimet megszorítom, és a sáros úton tovább haladva kerékpárnyomokat pillantok meg. A kíváncsiság miatt még inkább kapkodom a lábamat, már szinte futok. Egy rózsaszín szoknyás kislányt pillantok meg egy női kerékpáron. Egy újabb kiáltás hallatszik, mely az előbbinél is hangosabb. A kerek megállnak. A lány ideges pillantást vet rám. Utolérem, de ő ismét elindul. Egy pár szandál hever az út mellett. Régi, kopott, bizonyára egy idősebb nőé. Elöttem a rózsaszín szoknya lobog a szélben, miközben a csomagot tartó csapkodja. Hol a lány? A kerékpár eldőlt. Már ott is vagyok. A milflórmintás blúz csupa sár, a földön hever. Érdekes. Az ott mi lehet? Egy darab amalgámtömés. Bizonyára egy felnőtté. Lábnymok. Ahogy beljebb haladok az erdőben, egy asszony holttestét pillantok meg. Szörnyű látvány. Hirtelen egy újabb kiáltás hallatszik. Elfutnék, de valami mégis az üvöltés irányába terel. Ez az erdő borzalmas. Lassan ismét a jegenyesorhoz érek. Hogy lehet ez? Új kerékpárnyomok vannak a régié mellett. Hátranézek, abba az irányba, ahol az előbb a test volt. Semmi. Mintha eltakarították volna. Most már csak haza szeretnék menni. Ahogy elhaladok a gátórház mellett, látom az éppen becsukódó ablakot. Hova lett a férfi? Ez a csönd oly nyomasztó! Ismét elered az eső. Valaki a vállamra teszi a kezét.

Forró Réka, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Szakáll Edina, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A szorgos tyúkanyó a baromfiudvarban élt. Idejének nagy részét sétálgatással és kapirgálással töltötte. Miközben peckesen lépdelt, a lábával férgek után kutatott. A kedvencei a kövér, ízletes férgek voltak, és meg volt róla győződve, hogy csibéi sem nélkülözhetik ezeket az ingyenc falatokat, ha egészségesek akarnak lenni. Ha rábukkant egy féregre, tüstént szólította a csibéit, akik szófogadóan köré gyűltek, ő pedig mindegyiknek adott egy falatot belőle.

Az udvarban ott élt a macska, a disznó és a patkány is. A macska általában a pajta ajtajában lustálkodott. Szeretett a napon heverészni, és esze ágában sem volt kergetni vagy akárcsak ijesztgetni a patkányt, aki ennek köszönhetően kedvére szaladgált fel s alá a pajtában.

A disznó sem zavartatta magát különösen, nem igen érdekelte, mi történik körülötte, csak az, hogy legyen mit ennie, amitől nagyra hízhat.

Egy nap a tyúkokcska furcsa dologra bukkant. Annyira hozzá volt szokva a férgekhez, hogy először fel sem ismerte, hogy amit talált, az egy búzaszem volt. Óvatosan megcsipkedte, és hamar belátta, hogy bár hosszúkas és keskeny, nem féreggel van dolga. Kerülgette, méregette, és minden oldalról szemügyre vette. Végül rájött, hogy a különös teremtmény nem más, mint egy búzaszem. Tyúkanyó tudta, hogy ha elülteti, akkor magas növény sarjad belőle, aminek ha a termése beérik, a magvakból lisztet lehet őrölni, abból meg kenyeret sütni.

Rögvest el is akarta ültetni, ám annyira el volt foglalva egész nap az élelemkereséssel és a csibék etetésével, hogy úgy vélte, nem lesz ideje a búzaszettel törődni. Ellenben ott volt a disznó, a macska meg a patkány, akiknek szemmel láthatóan semmi sürgős dolguk nem akadt.

– Elültetné egyikőtök ezt a búzaszemet? – kérdezte a tyúkokcska.
 – Én nem – felelte a disznó.
 – Én sem – nyávogott a macska.
 – Ahogy én sem – cincogta a patkány.
 – Nos, akkor – mondta csüggedten a tyúkokcska – nekem kell megtennem.

A szorgos tyúkanyó

Elültette a magot, aztán sietve visszatért napi teendőihez, a kapirgáláshoz és csibéihez. Így teltek a hosszú, meleg nyári napok, miközben a disznó, a macska és a patkány szépen kigömbölyödött a sok lustálkodástól.

A búzaszemből időközben hajtás bukkant elő, nagy növénné cseperedett, s már csak az aratásra várt.

Tyúkanyó ismét az udvar lakóihoz fordult:
 – Melyikőtök vágna el a búza szárát?
 – Én nem – felelte a disznó.
 – Én sem – nyávogott a macska.
 – Ahogy én sem – cincogta a patkány.
 – Akkor hát – mondta csalódottan a tyúkokcska – nekem kell megtennem.

Beszaladt a pajtába, magához vette a gada egyik sarlóját, és kivágta a búzát. A növény immáron a lábai előtt hevert, a búzaszemek meg készen álltak a betakarításra. Ám a tyúkokcska frissen kikelt sárga pelyhes csibéi ekkor olyan hangos csipogásba kezdtek, mintha csak az egész világgal, de legalábbis a mamájukkal mindenképpen tudatni akarnák, hogy ők bizony el vannak hanyagolva, és nagyon éhesek.

Szegény tyúkanyó! Azt sem tudta, mitévő legyen. A csibékkal is törődnie kellett, de a búzát sem hagyhatta magára. Nem volt más választása, újfent a társaihoz fordult.

– Kicséplné egyikőtök a búzát? – kérdezte bizakodó hangon.
 – Én nem – felelte a disznó.
 – Én sem – nyávogott a macska.
 – Ahogy én sem – cincogta a patkány.
 – Így hát – mondta búsan a tyúkokcska –, nekem kell megtennem.

Először jóllakatta a csibéit, és megvárta, míg mindegyik elalszik a délutáni napon, aztán ment, hogy kicséplje a búzát.

Miután elkészült, megkérdezte a többieket, hogy melyikük vinné el a búzát a malomba megőrölni. De sem a disznó, sem a macska, sem a patkány nem volt rá hajlandó.

Tyúkanyó sóhajtott egyet, látta, hogy ez a feladat is rámarad. Kénytelen volt a tyúkokcska elmenni a malomba. Nagy nehezen hazacipelte a gyönyörű fehér liszté őrölt búzát, s még arra is volt ideje, hogy elkapjon pár szaftos férget a csibék számára. A kis pelyhesek azonban ezúttal főként annak örültek, hogy a mamájuk hazatért.

A fárasztó nap után a tyúkokcska alig várta, hogy lepihenjen, és a szokásosnál korábban tért nyugovóra. Még a délelőttöt is szívesen átaludta volna, de ezt sem a csibéi, sem a baromfiudvar hangos kórusa nem hagyta. Miután elszállt minden reménye, hogy aludhasson még egy kicsit, a lisztre gondolt, meg arra, hogy valahogyan kenyeret kellene belőle sütni. Még sosem készített kenyeret, de tudta, hogy ez könnyen sikerülhet, ha a receptet gondosan követi.

Adott enni a csibéknek, aztán megint megkérdezte a többieket:

– Ki segít megsütni a kenyeret?
 Úgy gondolta, hogy ez majd fellelkesíti a disznót, a macskát meg a patkányt, de újra csalódnia kellett.

– Én nem – felelte a disznó.
 – Én sem – nyávogott a macska.
 – Ahogy én sem – cincogta a patkány.
 Szóval a kenyérsütés is rámaradt a tyúkokcskára. Kötényt kötött a derekára, a fejébe meg egy szakácsspakát húzott, s neki látott, hogy meggyúrja a tésztát. Mikor elkészült, félretette, hogy megkeljen, aztán megformázta, és betette a sütőbe.

Amíg a kenyér sült, a disznó nagyokat horkantott az óljában, a cica a napon süttette a hasát, a patkány meg egy tükörben nézegette magát.

De hamarosan finom illatok lengték be a baromfiudvar levegőjét, és minden lakó szívé megmelengette a friss kenyér illata.

Tyúkanyó ugyan nyugodtnak tűnt, valójában táncra perdült volna örömeiben, hogy a csodás kenyér egyedül az ő munkájának a gyümölcse.

Amikor elővette a ropogósra sült kenyeret a sütőből, a baromfiudvar összes lakója sóvárogva nézte a finomságot, és a szájuk szélét nyaldosták.

– Na, ki fogja megenni a kenyeret? – kérdezte a tyúkokcska.

– Majd én! – szólt a disznó.
 – Nem, én! – nyávogta a macska.
 – Hogyisne, majd én! – kiáltott a patkány.
 De tyúkanyó közbeszólt.

– Nem, nem fogjátok, mert én eszem meg – mondta, és a csibékkal jóízűen megette a kenyeret az utolsó morzsaig.

Rejtő Jenő

A detektív, a cowboy és a légió

I.

Martin, az új pincér megrezenő térdekkkel fülelt egy mű-pálmafa mögül, amely a tejívó lagymatag légkörében, sárgult hegyű kardlevelekkel bóbiskolt.

Egek!

Két vendég csendes beszélgetését leste.

A fekete bajszos, aki rózsaszín nyakkendőjét keskeny átmérője után kaphatta emlékebe, egy kalap vagy selyemruha szalagjai közül, félszemét laposra húzta, és komoran így szólt:

– Warinsnak estére meg kell halni!

– Rendben van – felelte a másik. Ez kék csíkos inget viselt, egyetlen mogyoró nagyságú kávéfolttal a jobb oldalán. A kávéfolt kicsiny volt, csaknem divatos.

– Warins halála csak egy jól irányzott szúrás dolga.

– És a pisztoly, az kutya?

– Nem kutya, de hangfogó kell rá. Ez bonyolulttá teszi az ügyet. Maradjunk csak egy pompás, jól irányzott tördőfésnél.

A pincér már ment volna, hogy intézkedjék, de térdei olyan sűrű tremolóban rezegtek, hogy erőt kellett merítenie. És amíg merített, addig a két gyilkos tovább beszélt.

– Hát legyen tör! Esetleg görbe késsel a fejét levágni. Mi?... Nem rossz. De akkor délután kell Warinst megölni, mielőtt Maud megérkezik. Lehet, hogy itt mégis pisztoly lesz az igazi.

– És hová lehet elrejtetni az áldozatot?

– Ez igaz! Hiába töröm a fejemet dél óta, nem jut eszembe alkalmas hely a Warins teteme számára.

– Ha most megbeszéljük, akkor én levágom, mint a pinty...

A pincérnek nem sikerült erőt merítenie, hát azon erőtlenül, ahogy térdei még a legsűrűbb tremolóban bizonytalankodtak, elindult. A tükrös pénztárban ülő, ősz tulajdonoshoz sietett.

Ezt Hoggardnak hívták, és hajdan ügetőtréner volt. Egy Barbara nevű telivér kanca fejbe rúgta, és ekkor felhagyott a sporttal. Gyógyulóban, lábadozása idején megismerkedett egy Lilian nevű ápolónővel. Barbara rúgása behegedt. Hoggard nőül vette az ápolónőt, és Lilian hozományából berendezték a tejszarnokot. Mivel Hoggard a kórházi ápolásnak köszönhetette szerencsésjét, nem akart hálátlan lenni, és a tejszarnokot Barbara Tejbárnak nevezte.

A kancáról csak ennyit.

Most kissé felhúzta szeméről bojtos gyapjúsapkájának szélét, mert Martin, az új pincér, falfehér arcszínben, fogvacogva megállt előtte.

– No, Martin – kérdezte közlékenységre biztató jóindulattal –, kevés a vendég, mi?

– Uram – rebegte Martin –, a rendőrséget kell hívni.

– Már gondoltam rá. De azok nem járnak rendszeresen tejszarnokba. Tűzoltó még előbb szóba jöhet. Talán van ismeretsége a rendőrségen?

Mivel a válasz nem érdekelte, pipára gyújtott, és egy oldalpillantással megszámolta, hogy elég lesz-e átmenetileg a márványlapra előkészített cukoradagok száma.

– Főnök úr... két vendég... ott... a pálmánál arról beszélt... hogy meg kell ölni valami Warinst.

A tulajdonos tűnődve szipáskolt kurta pipájából.

– Nem rossz – mondta azután –, így nincs semmi zavar, amikor Maud megérkezik. De hová rejtik a tetemet?

Martin hátralépett. És csuklott.

– Nem értem... Önnek ebben része van?

– De mennyire. Harmincöt százalék. Azonban, ha még csak Warins problémájánál tartanak, akkor maga is benne van, mert abból ma már nem lesz regény, és feliratják a két kávé.

– Hát regény?... Szóval, regényt írnak?

– Természetesen.

– De az a bajszos kifejezetten azt mondta, hogy este levág valakit!

– A kiadót. Jegyezze meg, hogy este mindig levágnak valakit. Vagy engem, vagy a kiadót. Engem sűrűbben. Mivel ebbe a tejszarnokba csupa kalandregényíró jár, elhiheti, ha állítom: több regénynek vagyok az áldozata, mint a Scotland Yard kimutatásában szereplő gyanús tetemek összesen.

Ezzel meglegedetten lenyomogatta kisujja körmével pipájában a parazsat, és úgy érezte, hogy divatjamúlt céhrendszer hagyományait ápolta, amikor kioktatta új pincérlegényét.

– És gondolja, főnök úr – kérdezte talán még több aggodással, mint az imént –, hogy feliratják a kávéjukat?

– Ezt fogadhatja nálam, pedig az ügetőn csak tréner voltam, és az nem köthet fogadást. Viszont – morfondírozott Hoggard –, ha Warinst még idejében leszűrik...

– Úgy látom, előnyben részesítik a zajtalan pisztolyt.

– A szóban forgó pisztoly neve – oktatta az új pincért Hoggard, mint a rég letűnt céhrendszer türelmes maradi híve – hangfogós. A „zajtalan” kifejezés settenkedő egyének, esetleg különleges írógépgyártmányok hallgatagságát fejezi ki. De semmiképpen sem vonatkozhat pisztolyra.

– Viszont írógéppel nem lehet ölni.

A megrúgott, ősz Hoggard gögös gúnynal mosolygott e tájékozatlanságon.

– Jegyezze meg, kedves Martin, ölni mindenfelé lehet. Kivéve talán a kést, pisztolyt, mérget és hasonló alkalmatosságot, amelyekért a kiadók manapság már alig fizetnek. Itt legutóbb megölték egy dél-amerikai bankárt, a *Rejtélyes sörnyitő*

segélyével úgy, hogy ujjlenyomat sem maradt a szerencsétlenül. Az egyik főszerkesztő, akit ön ki-hallgatott, I. G. Patkins, az ausztráliai Lady Pockot egy olyan találmánnyal tette el láb alól, amely az embert egyetlen másodperc alatt vegyi képletére bontja. Ha jól emlékszem, ebből a hölgyből nem maradt más, mint H₂Dx₄ és S₃+O₇. Mindössze ennyi. És ez sem válaszolt. C. R. Lewinnek elseje táján sürgős volt, hogy lakásadónője érdekében néhány áldozat fejtörést adjon a Scotland Yardnak. Ekkor hirtelen egy joghurt mellett megölte a Hétujjú Gordont. Hogyan? A regénye címében szereplő *Preparált szipka* alkalmazásával olyképpen, hogy a szipka végébe ciánkálit applikált az ékszerész, és a revütáncosnő addig idegesítette Hétujjú Gordont, míg ez átharapta dühében a borostyánt, és a veszélyes mérget huszonnégy órán belül végzett vele...

– Úgy tudom, hogy a cián az nyomban öl...

– De C. R. Lewin nem, mert az áldozat vallomása fontossággal bírt lakásadónőjével fennálló függő elszámolása szempontjából. Egy teljes ívet tett ki a vallomás, és csak azután lett kész az ötves regény. De ők itt már körömráspollyal, képkerettel, a *Három piros kalaptű*-vel úgy, hogy ezek végül egy keresztretjvény megoldását adták. És ők már regénnyel is, mert egy szerkesztő halálra unta magát olvasás közben. Ezért ön sohase mondja, kedves Martin – intette pincérét magasra emelt pipaszárával, a céhszerű hagyományokhoz méltó, bölcs összefoglalások hangján rezümálva –, hogy mivel lehet, és mivel nem lehet ölni, mert talán éppen *A zajtalan írógép titka* lesz I. G. Patkins legközelebbi regényében a bűntény megoldása.

Martin felvonta szemöldökét, és idegesen körülnézett:

– Bocsánat, de az írógép az én ötletem volt. Kénytelen leszek a mondott esetben I. G. Patkins urat plágiumért perelni. Nevetséges! Az ember már egy ötletet sem mesélhet el nyugodtan.

– Vendégeim, hála a sorsnak, nem szorulnak a maga ötleteire. Elég bolondságot írnak ők maguktól is. De ha van ötlete, ne sajnálja tőlük. Itt nem babra megy a játék. Itt kávéról van szó. Ha nincs ötletük, annak maga adja meg az árát. Ha van, ők adják meg. És a kávé ára emelkedik. Rendkívül fontos az, hogy Warins tetemét idejében elrejtésük, mert hat óra után a kiadóhivatalban nem váltják be a szerkesztőségi utalványokat.

– Szerintem – szólt könnyedén Martin – a képmény az, ami elsősorban alkalmas Warins elrejtésére. Maudról fel sem tehető, hogy megérkezése után nyomban a kéményben keresse Warinst.

– Nono – intette Hoggard a túlzott optimizmustól Martint. – Ez a Maud okos és kemény te-remtés, továbbá a végsőkig elszánt, mert családi ékszerai forognak kockán. De lehet, hogy használható az ötlet... Halló, uraim! – Odaszólt L. G. Patkinsékhoz. – Mi volna a kéménnyel?

– Megjegyzem, ezért nekem részesedés jár – mondta izgatottan Martin.

– Nem jó! – kiáltotta vissza I. G. Patkins. – Tél van. Fűtik a kastélyt. A kandallóból kitóduló füst mindent eláruul.

Martin egy igaztalanul mellőzött egyéniség keserű mosolyával elfordult, és asztalkendőjét meglengette a biliárd posztója felett, de csak annyira, hogy a legyek éppen hűsöljenek kissé, azonban ijedségre ne legyen okuk. A biliárdasztal különben büfé volt, ahol organtinnal letakart torták és hideg hűsítők csábították Mr. Hoggard vendégeit meggondolatlan költekezésre.

Martin nem állt oda az igazát bizonyítani.

A kémény igenis jó, mert ha füstöl a kandalló, arra gondolnak, hogy nedves a fa. Semmi esetre sem bontják szét a Warins-kastély tetején az év-százados kéményt. Különösen Maud nem tesz ilyet, érkezése napján.

De mit vitakozzék ezekkel?

Elvárhatja tőlük, hogy mást is elismerjenek?

Hát majd megmutatja nekik! Majd ő is ír egy regényt. Nagy vicc! És igenis a kéménybe rejti el Barrunsot, aki egy Mabel nevű leány családi ékszerait jogtalanul magánál tartja, mert ez átadta neki az orosz forradalom idején, és menekülés közben nem volt idő arra, hogy írást kérjen.

Remek!

Miért nem füstöl a kémény! Írta: G. P. Martin.

Nem jó. Akkor mást: *A kastélykémény titka*. Igen!

...Ez legalább nem olyan elcsépelet. És mondjuk, a lánynak nemcsak a családi ékszerait tartja magánál ez a Barruns, hanem az unokaöccsét is, aki nyomorék. Később zsarolja Mabelt, és egy politikai okirat ellopásánál alkalmazza.

– Martin! Egy Mazagran!

– Igenis!

...Most még kiszolgálja őket. De amikor két-százezerbe nyomják a könyvét, észre sem veszi a sok ponyváirót. Mert az övé nem lesz fűzet! Az írás lesz! Értékes gondolat is akad majd benne! Akkor eljön ide egy nap, és csodát látnak!

– Itt a Mazagran, vigye.

...És nemcsak a nyomorék öccsét tartja magánál, hanem kényszeríti a nőt, hogy egy revűben táncoljon, és közben szuggerálja. Amíg szuggerálja, addig a nő kitűnően táncol, de világhíréhez szükséges Warins magnetikus hatása.

– Tessék, a Mazagran!

– Nem tudja véletlenül, hogy mennyi ideig tart egy légióárius kiképzése?

– Két hónap, teljes felszereléssel! – felelte Martin nyomban. És eszébe jutott, hogy a leány bátyja beáll a légióba, mert ő az oka a bajnak és a családi ékszerék eltűnésének.

– A kémény akkor lenne jó – szólt oda Patkins –, ha a detektív éppen a kastélyban tartózkodna, és így a kandalló füstölése nyomra vezet.

– És ha Warins megérné a detektív érkezését? – tűnődött Martin.

– A gondolat nem rossz – szólt H. W. Morisson, és egy fejrántással helyreleendezte szemébe hulló haj tincseit –, de miért jön a detektív, ha Warinst nem gyilkolták meg?

– Lehet a rokonuk – felelte Martin, logikai kézi-tusával védve ötletét.

– Nem! – I. G. Patkins hajthatatlan volt. – Warinsnak meg kell halni! Nyomtalanul eltűnik! Estig! És idegesen megnézte karóráját.

– Legyen poggyász? – kérdezte H. W. Morisson.

– Wickfield kis állomás, feltűnik a nehéz bőrönd a poggyászkartárban.

– Hát maradjon Warins ez egyszer életben! – csicsergett váratlanul egy tavasziasan üde hang a helyiségen át. – Tán jó útra tér, és kiengedi karmaiból MacBoltont, aki a terveket őrzi.

Nany volt. Sötét ruhájában, fehér kötőjében, narancsszínű szökecskéjében, olyan kedves, kislány mosollyal, amilyen kenyerelány arcán szinte kizárólag tejszarnokban viríthat manapság.

Ő sajnálta Warinst.

Nany mindenkit sajnált. Ha tőle függ, még a *Titokzatos Mr. Morton* is életben marad.

Pedig hát ez képtelenség volt. De még Warinszal is megjárta a leány, mert a tulajdonos hátrahagyta gyapjúsapkáját, és ráripakodott:

– Maga ne biztassa őket! Fél négy van! Csak tegyék el Warinst láb alól, mert itt nincs több hitel!

És visszahúzta szemébe a sapkát, mint nyugovóra térő főbérő, ha lebecsátja lakása ablakán a függőnyt. Azután elszenderedett. A gyapjúsapka eredetileg Barbara rúgásának nyomát óvta, mert ez a patkó alakú forradás esős napokon vagy ingerültség esetén szaggatott. Azonban idők jártával egy benyúló szobát helyettesített, ha Hoggard úr a kötött holmi peremét félárbocra eresztette orra hegyéig, és elvonult mögötte a külvilágtól.

Nany szívére vette a korholást, és búsan továbbstájt. Két karján andalogva hordta a tálcát, és sajnálta Warinst. De sajnálta azt a fekete hajú, égő szemű, sovány férfit is, aki egy homályos sarokban írt már vagy tíz perce.

Bánata van. Ez látszik rajta. Csak úgy írogat. Nem gyorsan és céltudatosan, mint a többi.

Végignézett a szerkesztőkön.

Ő szerette a „fiúkat”, és csak betűik szerint, bizalmaskodva K. B.-nek, L. Z.-nek vagy Mr. R. I.-nek nevezte őket. Mert itt mindegyik viselt legalább két kezdőbetűt, hogy világhíre jutása esetén nevé ne bitorolhassák, vagy nehegy elcseréljék egy kezdő névrokonával. Volt itt például H. G. Shaw és G. B. Wells is. Nany szerette, hogy ezek a fiúk mindig izgatottak, mindig írnak, mindig rablókról és bűnözőkről, és közben szorgalmasak, becsületesek. Elsején rendszeres fizetnek, és többé-kevésbé hozzátartozókat is támogatnak keresetükből.

Több szerkesztő is szerelmet vallott már neki a vendégek közül, de Nany minden álma egy könyvelő volt, akivel valahol a környéken élnének házasságot, és egy kisautóval bejárnának a fővárosba, a filmszínházakat látogatni.

– Nany! – szólt meg az egyik vendég – adjon elsejéig még egy vajas tésztát.

Ez nem volt becsületes ember. Mindig van kivétel, aki a szabályt erősíti. Már a neve sem állt jól.

D. Curt-Máder!

Nevének hangzása alkalmas volt arra, hogy a nagy Courts-Mahlerrel összetévevesszék. Ezért szűk családi körben és a tejszarnokban „Névhámosnak” nevezték. A szélhámos és a névmásoló elnevezésének összevonásával képezték az új szót, kizárólag D. Curt-Máder megjelölésére.

– Elsején megfizetem! – biztatta könnyelműségre Nanyt, mint valami Mefisztót. De Gretchen itt már rutinié volt:

– Maga nem adja meg! – felelte tagadóan és állítóan. Megtagadta a hitelt, és állította, hogy a szerkesztő jellemtelen.

...Négy órára járt.

Ilyenkor kialakul a tőzsde. Adnak és vesznek. Témát, címet, társat keresnek és cserélgetnek.

Mire Martin villanyt gyújtott, kialakult az irányzat: légióban különös kereslet van! De tartja magát a cowboy is. Detektív lanyha.

Kedves Olvasó Tanulók!

Rejtő Jenő (1905–1943), azaz minden idők legjobb magyar bestsellerírója, P. Howard posztumusz megjelent kötetéből, *Az utolsó szó jogán* című novelláskötetéből közlünk most egy részletet. Azért **A detektív, a cowboy és a légió** címűt, mert hitvallás értékű szöveg, az ún. szórakoztató irodalom karakterisztikáiba nyújt ironikus betekintést: gyilkosság, nyomozás vagy vadnyugat, illetve idegenlégió Afrikában – ezek a népszerű szórakoztató irodalom legfontosabb kellékei. Volt időszak, amikor a hivatásos irodalmi kánon lenézte az irodalomnak ezt a válfaját, arról meg szó sem lehetett, hogy az iskolában említés essék róla. Ma már másként gondoljuk. Rejtő Jenő opusa klasszikussá nemesedett, a bestsellerirodalmat pedig – szerintem – tanítani kellene az iskolában. A felsőoktatásban mindenképp.

Rejtő Jenő zsidó kereskedőcsalád gyermekeként született. Kalandos élete volt, bár azt vitatják, hogy szolgált-e valaha idegenlégióban. Meggyező vélemények szerint nem, csak a légió központi elosztóhelyei közelébe, pl. Marseille-be vetődve került kapcsolatba idegenlégiós tisztekkel és katonákkal. A magyar légiósregények atyjává így, ekképpen vált.

A második világháborúban nyilvános feljelentés (egy náci irányultságú lap közölte lapjain, hogy zsidó származása ellenére mégis jelen van a pesti színházi életben!) következtében besorozzák munkaszolgálatosnak. Valahol Oroszországban halt meg 1943-ban. Állítólag megfagyott a nagy hidegben.

A következő hetek témája a bestseller lesz.

Bence Erika

Szuperhősök és egyéb fura figurák

Batman összecsap Supermannel, a figyelem középpontjába kerül a Fekete Özvegy, és jönnek a „dühös madarak”. A filmek világába utazunk, és utánajárunk, milyen szuperhősökről és egyéb figurákról várhatunk filmalkotásokat az elkövetkező időszakban.

Batman vs. Superman

Nagyon messze még a két szuperhős első filmes összecsapása, de már megjelent hozzá egy kis kedvcsináló. A DC leghíresebb képregényhősei külön-külön is több filmben megmutathatják, hogyan számolnak le a gonoszokkal, 2016-ban viszont jön a Batman vs. Superman: Dawn of Justice, Zack Snyder rendezésében. Superman szerepében ezúttal is Henry Cavillt láthatjuk majd, Batmant pedig Ben Affleck játssza el. A filmben rajtuk kívül persze más szuperhősök is előbukkannak, hiszen ez az alkotás vezeti fel a DC saját szuperhős-kommandóját, az Igazság Ligáját a mozivászonra, a főbb karakterek pedig minden bizonnyal saját filmben is megjelennek. Közben készül már a Suicide Squad is, amelyben a főgonoszok egyesítik erejüket a jó ügy érdekében. Hamarosan tehát nemcsak a Marvel, hanem a DC is dézsából önti majd a képregényfilmeket.

A Fekete Özvegy is várható

Apropó Marvel! A Vasember, a Thor, a Hulk és az Amerika Kapitány után úgy tűnik, hogy a Fekete Özvegy is saját filmet kap a Marvelnél. A főszerepet alakító Scarlett Johansson legalábbis egy interjú során erről szólt. Mint mondta, beszélt már Kevin Feige producerrel, a Marvel Stúdiók elnökével, és hasonlóak az elképzeléseik arról, hogyan is lehetne Fekete Özveggyet önállósítani. A színésznő arról is beszélt, hogy egyelőre semmi konkrétum nincs, de a vágy kétségkívül megvan. Ráadásul állandóan változik a szerződése a Marvellel, mivel folyamatosan a karakter iránti igényhez igazítják. Eredetileg például nem lett volna benne a Tél katonájába, de úgy alakult, hogy bekerült, tehát bármi megtörténhet.

Jön tehát a Bosszúállók: Ultron kora, jövőre érkezik az Amerika Kapitány: Polgárháború, várható, hogy 2018-ban és 2019-ben jön még egy kétrészes Bosszúállók, de úgy tűnik, a Fekete Özvegyre is számíthatunk.

Jön az Angry Birds

A jövő év nyarára várhatóan megjelenik az Angry Birds 3D-ben készült film is. Mint kiderült, ezek a fura madarak nemcsak dühösek, hanem nagyon drágák is. A világ egyik legismertebb játékának fejlesztője, a finn Rovio országuk filmtörténetének messze-menően legnagyobb költségvetésű filmjét készíti, megközelítőleg a tízszeresét az eddigi rekorderhez képest. A cég vezetője, Pekka Rantala arról szólt egy sajtótájékoztatón, hogy nem gyávák, a cégük pedig az új Disney szeretne lenni. Az animációs alkotás amerikai és angol szakemberek segítségével készül, az Angry Birds figuráknak pedig Josh Gad, Jason Sudeikis és Peter Dinklage kölcsönzi a hangját.

Koncert közben lepte meg a rajongója

Anastacia október óta legutóbbi stúdióalbumát népszerűsítte a világban, a Resurrection elnevezésű turné keretein belül, sőt, egy-egy helyszínen rajongói kérdésekre is válaszol. A koncert kezdete előtt a közönség tagjai kérdéseket írhatnak fel neki egy kis cédulára, amelyeket egy dobozba gyűjtenek össze a szervezők. Az énekesnő ezek közül húz ki néhányat. Így történt ez egy lány esetében is a szófiai állomáson, akinek a cetlije végül szerencsés módon az énekesnő kezébe került. Ekkor a rajongó hirtelen a színpad előtt termett, így Anastacia lehajolt hozzá, hogy átölje, a lány azonban örömeiben felszökken a színpadra, és egy virágot is átadott kedvencének. Az énekesnő csak egy pillanatra jött zavarba, majd egy közös fotót is készített a rajongójával.

Nagykövet lett Dave Grohl

A 2015-ös Record Store Day nagyköve lett a Nirvana egykori dobosa, a Foo Fighters alapítója, Dave Grohl. A Record Store Day-t 2007 óta április harmadik szombatján tartják, ezen a napon világszerte különböző műsorokkal és különös kiadványokkal várják és várták az idén is az érdeklődőket a lemezboltok. A megmozdulás célja visszahozni azt a szenvedélyt, amelyet egykor a lemezbászárság jelentett. Közben a Foo Fighters már az őszi turnéra összpontosít, és állomásainak listáját is közzétette. Innen lehet megtudni, hogy november 11-én Bécsben, a Wiener Stadthalleban koncertezik az együttes, tehát a nagy Foo Fighters-rajongóknak elég lesz átruccanni a szomszédos Ausztriába.

SZTÁRVILÁG

Az éneklés is érdekli

Lea Michele-t az éneklés pont úgy érdekli, mint a színészkedés. Ez nem csoda annak tudatában, hogy a Glee – Sztárok leszünk! zenés filmben nyújtott alakítását tartják eddigi legismertebb szerepének. Lea Michele 2014-ben jelentette meg első albumát Louder címmel. A lemez eléggé sikeres lett, négy dalt is kiemeltek róla, kettőhöz videoklip is készült. Úgy tűnik, ezt nem egyszeri megmutatkozásnak tervezte, hiszen nemrég hozzálátott második lemezeinek készítéséhez is. Lea Michele egy interjúban arról beszélt, hogy nagyon hálás a lehetőségeknek, boldognak és erősnek érzi magát, amit az új lemezzel is szeretne érzékeltetni. Közben a filmezést sem hanyagolja el, Kate Upton társaságában forgatja a The Layover című filmet, de minden bizonnyal láthatjuk majd Ryan Murphy horrorvígjáték-sorozatában a Scream Queensben is.

Az új kezdet

One Direction-rajongókat megrendítette, hogy Zayn Malik márciusban búcsút mondott az együttesnek. Azóta Zayn egy röpké szereplés erejéig lépett színpadra, meghozza az idei Asian Awards díjátadó rendezvényén, amely során kiemelkedő zenei teljesítményéért kapott díjat. Az elismerést zenésztársa és barátja, Naughty Boy adta át neki. Zayn a beszédében a One Directionnek is köszönetet mondott, amiért az együttes tagjaként feledhetetlen élményekben lehetett része. Közben újból sokkolta a rajongóit, ezúttal azzal, hogy teljesen lenyírta a haját. Az énekes ezzel is az új kezdetet veti elő, sőt, azóta stúdióba is vonult, hogy Naughty Boy segítségével új szólóanyagot vegyenek fel. Zayn a magánéletét sem szeretné elhanyagolni, különösen a jegyesét, a Little Mixből ismert Perrie Edwards-ot, akit sokan okolnak azért, hogy az énekes kilépett az 1D-ből. Arról is lehet susmulást hallani, hogy Zayn egy musicalben szerepel majd.

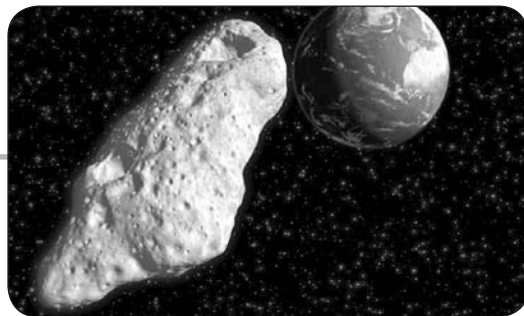
Egy japán vonat megdöntötte a világrekordot

Új sebességi világrekordja van a vonatoknak: Japánban 589 km/h-s sebességet ért el a kísérleti maglev vonat, ami 8 km/h-val több az eddigi Guinness-rekordnál. A várakozások szerint az új csúcspont nem sokáig lesz érvényben, azt remélik, hogy a következő futásnál egy kevéssel ez is megdőlhét. A maglev a lebegő mágnesvasút angol rövidítése, azé a technikáé, amit ugyan már több mint negyven éve kipróbáltak a németek, de – főként az iszonyú költségek miatt – idáig csak egyetlen helyen, Kínában van közforgalomban. A sanghaji repülőteret a városal összekötő 30 km-es szakaszon futó (illetve valamivel felette lebegő) szerelvény csúcsebessége 430 km/h. Japánban Tokyót Nagoyával köti majd össze a tervek szerint az ennél is gyorsabb, természetesen különpályás maglev. Azért a megvalósításra még várni kell, úgy tervezik, hogy 2027-re készül el a projektum. A 340 km-es távot 40 perc alatt tenné meg, még úgy is, hogy közforgalomban 500 km/h-ra korlátoznák a legnagyobb sebességét. (index.hu)

Egészen jónak ígérkezik a Microsoft új Lumiája

Úgy szaporodnak manapság az okostelefonok, mint eső után a gomba. Ezt a tényt támasztja alá az új Lumia megjelenése is. Igaz nem túlzottan régóta írnak Nokia helyett Microsoftot ezekre a telefonokra, de a legújabb Windows-telefon tartogat számunkra ennél érdekesebb újdonságokat is. A Microsoft Lumia 540 Dual SIM már a nevével is elárulja, hogy egyszerre két SIM-kártya befogadására is képes, úgy mint az utóbbi időben megjelent HTC Desire 526G vagy a Huawei által gyártott Honor Holly. Az új modell 5"-es HD kijelzőjével követi az egyre nagyobb okostelefonok trendjét, ami miatt nem fér el könnyen a zsebünkben, de legalább biztosan jó látjuk a rajta megjelenő dolgokat. A hátlapján 8, az előlapján pedig 5 megapixeles kamera található, hogy minden irányba szép képeket tudjon készíteni. Hivatalos információk szerint Európában májustól lesz kapható fényes ciánkék, narancs és fehér, valamint matt fekete színben, az árázástól pedig csak annyit tudni, hogy Amerikában 150 dollárt kérnek érte. (tech.hu)

Félezer aszteroida fenyeget a következő száz évben

Potenciálisan mintegy ötszáz kisbolygó fenyegetheti a Földet a következő száz évben, de a becsapódás veszélye nagyon kicsi, és egyébként is vannak megoldások a kivédésükre.

Az Európai Űrkutatási Hivatal figyelemmel kíséri a száguldó kisbolygók pályáját, megpróbálják kideríteni, pontosan milyen égitestekről van szó, és veszélyesek lehetnek-e bolygónkra.

Veszély esetére jelenleg két megoldást kínálnak az űrkutatók: az egyik lehetőségként egy mesterséges égitesttel ütköztetik, ezáltal pályája módosítására kényszerítik, és így eltérítik a Földtől a közeledő aszteroidát, a másik lehetőség pedig nukleáris robbantással való megsemmisítése. Probléma viszont, hogy nehéz a Földről úgy kilőni egy másodpercenként 10 kilométeres sebességgel száguldó tárgyat, hogy az eltaláljon egy ugyanilyen gyorsan repülő másikat. Erre megoldás lehet egy kamerával felszerelt, önvezérelt műhold felbocsátása a fenyegető kisbolygó eltérítésére vagy megsemmisítésére. (MTI)

Kipróbáltuk az új Angry Birds játékot

Egynek nem rossz

Aki szereti az aranyos, színes, olykor még el is gondolkodtató mobiljátékokat, annak egy ingyenes letöltést mindenképp megérhet az Androidra és iPhone-ra letölthető új Angry Birds.

Főként gyerekeknek, de a hatásukra a szülőknek is nagyon tetszik az új Angry Birds játék, a Stella POP!, amely Androidra, iPhone-ra és iPadre is ingyen letölthető. A lényege, hogy színes buborékok közé menekülnek a gonosz malacok, őket kell egy korábbi játékból már ismerős Stella segítségével a földre kényszeríteni. Stella fölött színes buborékok sokasága jelenik meg, amelyeket hasonló buborékokkal lehet eltüntetni, de vigyázni kell: amikor csúzlival lövünk, csak olyan buborékra, vagy buborék csoportokra célozhatunk, amelyek azonos színűek. Ha sikerül, folyamatosan pukkannak ki a buborékok, így a malacok lepotyognak. Természetesen gondolkodni is kell a játékban, hiszen csak adott számú buborékot használhatunk fel arra, hogy teljesítsük a feladatot. Taktikázhatunk is egyes helyzetekben, hiszen néhány pálya után már cserélhetünk is buborékokat, ha egy másik színre hamarabb vagy később lenne szükség. (hvg.hu)

Zenével tértek vissza, nem botránnyal

A németországi Tokio Hotel minden bizonnyal az egyik legmegosztóbb együttes a világon. Nagy a rajongótáboruk, de ugyanennyien lehetnek azok is, akik kiváltképp irritálóknak találják az extravagáns megjelenésű zenekart. Bill és Tom Kaulitz ikerfivérek, Gustav Schäfer és Georg Listing 2001-ben alapítottak együttest, és azóta is ebben a felállásban léteznek. A Tokio Hotel első stúdióalbuma 2005-ben jelent meg Schrei címmel, az első és egyben legnagyobb slágerük a Durch den Monsun lett. Az együttes 2007-ben Zimmer 483 címmel adta ki második lemezét, és még ugyanabban az évben a Scream-et, amely az előző albumok dalainak angol verzióit tartalmazza. A harmadik lemezük 2009-ben jelent meg Humanoid címmel, majd több éves csend következett. A visszatérésre tavaly ősszel került sor, a Kings of Suburbia albummal, és sokan rá sem ismertek a korábbi Tokio Hotelre. Akárhogyan is, az együttes nemrég példaértékű gesztust tett.

Fogalma sem volt

Nem volt tisztában Kelly Clarkson azzal, hogy a Run Run Run című, John Legenddel felvett közös zeneszám az idén februárban megjelent Piece by Piece albumáról ugyanaz a dal, amelyet a Tokio Hotel is kiadott a múlt év őszén megjelent Kings of Suburbia albumon. Az énekesnő szemét a rajongók nyitották fel, tájékozatlansága miatt pedig igen kellemetlenül érezte magát. Egy interjú során mesélte el, hogy ő csak egy zongora/ének verzióját hallotta a dalnak, amelyet két éve küldött át neki az egyik dalszövegíró. Miután értesült az esetről, meghallgatta a Tokio Hotel dalát és nagyon tetszett neki, bosszantotta, hogy korábban nem hallotta. Kelly Clarkson azt is hozzátette, hogy nem akart tiszteletlen lenni, idegesíti, hogy nem volt tisztában ezzel az információval, nem akarja elvenni tőlük ezt a dalt, soha nem tenne ilyet egyetlen zenésszel sem. A Tokio Hotel tagjai pedig nem kapták fel a vizet a történetken, nem akartak botrányt kavarni inkább üdvözölték a dal második

verzióját. Meg is osztották egy üzenet kíséretében: „Hallgassátok meg a Run Run Run című dalunkat a tehetséges Kelly Clarkson és John Legend előadásában! Le vagyunk nyugodva.” Sajnos így is vannak rajongók, akik szópárbajt vívnak arról, hogy melyik verzió jobb, de közben elsiklanak a lényeg felett, hogy kivételesen nem fölösleges botrányba csapott át az eset. Legalábbis egyelőre nem.

A világ meghódításának rögös útjai

Az ikrek, Bill és Tom Kaulitz, már korán érdeklődtek a zenélés iránt. Black Question Mark (Fekete Kérdőjel) néven kezdtek el zenélni, majd amikor 2001-ben talákoztak Georg Listinggel és Gustav Schäferrel, új együttest alapítottak, amelynek a Devilish (Ördögi) nevet adták. Néhány évvel később, miután lemez-

szerződést kaptak, a nevüket Tokio Hotelre változtatták. A Tokiót azért választották, mert mindig is vonzódtak Japánhoz, a Hotelt pedig azért tették hozzá, mert gyakran szálltak meg hotelekben. A zenekar nagy sikereket ért el Németországban. Debütáló kislemezük 2005. augusztus 15-én jelent meg, és szinte azonnal óriási sláger lett – ennek öröme a rajongók minden évben ezen a napon Tokio Hotel-napot tartanak. A népszerűségük azonban nem volt egyértelmű, angol nyelvterületen nem váltották be a hozzájuk fűzött reményt. Ugyanakkor 2007-ben Tel Avivban koncerteztek, miután több mint ötezer izraeli rajongó petíciót nyújtott be a nagykövetségen, hogy láthassa őket – így a Tokio Hotel lett az első német zenekar, akik Izraelben léphettek fel. Nagyon szeretik még az együttest Dél-Amerikában és Ázsiában, 2010 decemberében pedig régi ál-muk teljesült, hogy Tokióban koncertezzenek.

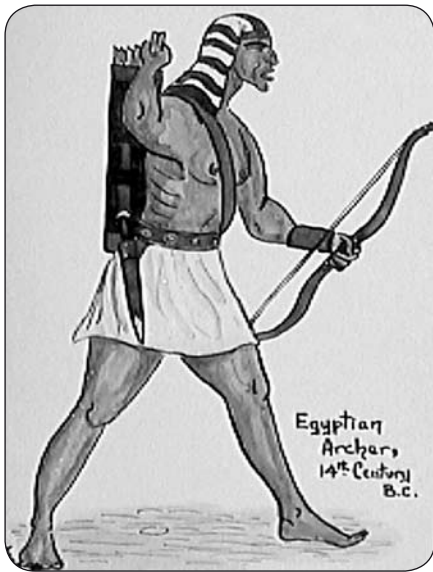

A divat régen nem volt divatban

A divatot nem mindenki követi, mégis valamilyen módon mindenkinek az öltözködésére hatással van. Ha végigtekintesz a történelem öltözködési szokásain, biztosan láthatsz hatalmas változásokat. Számodra viccesnek tűnhetnek azok a ruhadarabok, amelyeket a nagymamád hordott, és biztosan az ő számára is furcsa a mai fiatalok öltözködése. Ez azért van így, mert a divat állandóan változik.

Érdekesek a divat világából:

– A gyerekek divatos öltöztetésére mostanság legalább akkora hangsúly kerül, mint a nők és a férfiak viseletére. Minden anyuka arra törekszik, hogy ne csak a saját, de csemetéjének a külseje is izléses legyen. Azt tudtad, hogy ez csak körülbelül kétszáz éve van így? Azelőtt a szülei ruháinak a kicsinyített változatát tudták csak hordani a fiatalok.

Az ókori Egyiptomban férfiak is viseltek szoknyát

– A XIX. századig nem voltak modellek, így a tervezők apró babákat felhasználva mutatták be kreálmányaikat a vásárlóknak. Ez jó ötletnek bizonyult, mert így a dizájnereknek nem kellett hatalmas összegeket költeniük divatbemutatókra, valamint elegendő volt az

I. Erzsébet angol királynő kötelezővé tette a kalap viseletét

anyagokból csak kis darabokat felhasználni az apró ruhák megvarrásához.

– Napjaink leghíresebb férfijai gyakran viselnek szakállt, gondoljunk csak Robert Pattinsonra, Brad Pittre vagy George Clooney-ra. Igen ám, de ha ők Oroszországban éltek volna Nagy Péter cárságának idején, akkor külön adót kellett volna fizetniük arcszőrzetük viseléséért. Ezt az adót azért vezették be akkoriban, hogy az oroszokat rábíriák a borotválkozásra, ezáltal európaibb külsőt remélve tőlük.

– A kézzel készített termékek ma különösen divatosnak és értékesnek számítanak, exkluzívnak tartjuk őket. Ez 1850-ig azonban nem így volt: az emberek 70 százaléka saját magának készítette az öltözékét. A divat nem volt fontos, helyette csak a kényelem számított.

– A modern nő el sem tudja képzelni életét ékszerek nélkül. Régen azonban a férfiak kezdtek díszes kiegészítőket viselni, méghozzá azal a szándékkal, hogy szociális státuszukat jelezzék környezetük számára.

– Vintage-nak nevezhetők azok a ruhadarabok, amelyek az 1920 és 1960 közötti időszakból származnak. Az ezt követő korszak viseleteit hívjuk retrónak.

Hogy mi a divat?

A divat egy adott kultúra vagy kor irányzata, amely leggyakrabban az öltözködést, a protokolláris szokásokat és a társas érintkezés szabályait befolyásolja.

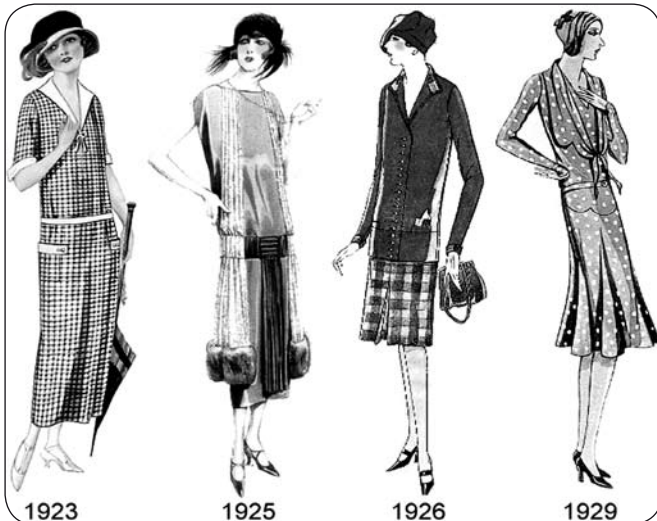
– A nők második legrégebbi öltözete a szoknya, előtte csak ágyékkötőket viseltek elődeink. Az egyiptomi időkben egyaránt viseltek szoknyát férfiak és nők is, ezt bizonyítják a korból ránk maradt rajzok.

– I. Erzsébet olyannyira imádta a kalapokat, hogy kötelezővé tette azok viselését minden hetedik életévét betöltött lány számára vásárnapokon és ünnepnapokon. Bárki, aki megtagadta ezt a parancsot, kemény büntetésben részesült.

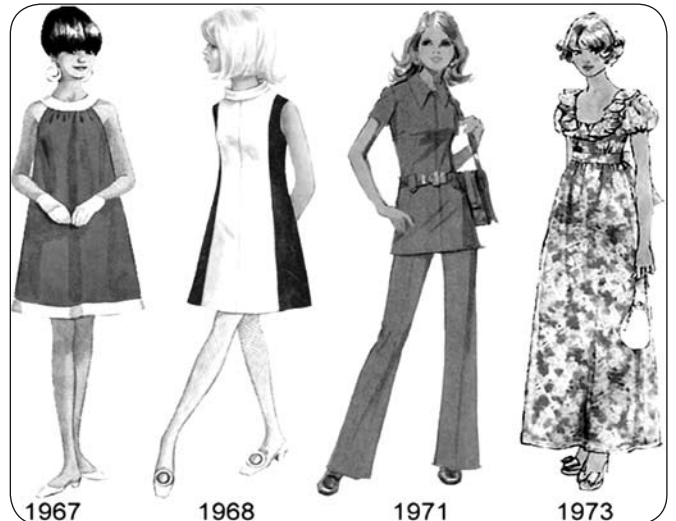
– A bermuda a bermudai nőknek köszönhetően jöhetett létre: az 1930-as években az ott élő nők nem jelenhettek meg fedetlen combokkal nyilvános helyen. A női látogatók és a helyiek egyaránt olyan sortot szerettek volna viselni, amely elég hosszú volt ahhoz, hogy eltakarja combjaikat, így az utcai megjelenés része lett az azóta igen népszerűvé vált ruhadarab.

George Clooney büntetlenül visel szakállt, de nem mindig volt ez így

Vintage, azaz az 1920 és 1960 közötti divat darabjai

Ez már a retro

Eredményes ÁMV volt

Az egész Vajdaságra kiterjedő művészeti vetélkedő eredménye (1. rész)

Negyvenegy iskola összesen hatszázötvenkilenc tanulója vett részt Vajdaság számos szegletéből a XIV. Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén, hogy a tíz kategória valamelyikében megmértesse tudását, tehetségét a többiekkel. A vetélkedőt április harmadik hétvégéjén Szabadkán három helyszínen tartották meg: a Majsai úti Általános Iskolában, a Zeneiskolában és a Kosztolányi Dezső Színházban. Az eredményeket már közzétette a Magyar Szó napilap, íme a díjazottak névsorának első része:

Szóelőnekek kategóriában az 1-2. osztályosok körében első helyezést ért el az óbecsei **Koncz Antónió**, a Petőfi Sándor iskola diákja, második helyen **Rózsa Heléna**, a tótfalui Kis Ferenc iskolából, harmadik helyen pedig az oromhegyesi **Kovács Viktória**, a Kis Ferenc iskola diákja végzett. A 3-4. osztályos tanulók közül **Fogarasi Anna**, a palicsi Miroslav Antić iskola diákja lett az első, az **óbecsei Tallós Hédi**, a Petőfi Sándor iskolából lett a második, **Lévai Balázs**, az adai Cseh Károly iskola tanulója lett a harmadik. Az 5-6. osztályos diákok közül **Fenyvesi Zénó**, az óbecsei Petőfi Sándor iskolából első helyezést ért el, második lett a kúlai **Balla Anita**, a Petőfi Brigád iskolából, harmadik helyezett pedig **Ivánovics Viktor**, az újvidéki Dositej Obradović iskola tanulója lett. A 7-8. osztályból a csantavéri **Borbély Jácint**, a Hunyadi János iskola tanulója lett az első, **Andić Leila**, a szabadkai Majsai úti iskolából lett a második, harmadik helyen pedig a szabadkai **Ozsvár Lilien**, a Jovan Mikíć iskola tanulója végzett.

A felsős színjátszók kategóriájában a **csantavéri Hunyadi János** iskola csapata lett az első, a második helyen a **kispiaci Október 10.** iskola színjátszói végeztek, a harmadik helyet pedig a **padéi Szervó Mihály** iskola ifjú színészpallantái szerezték meg. A legjobb színjátszók **Sárkány Enikő**, a horgosi Október 10. iskola tanulója és **Tomić Teodor**, a topolyai Nikola Tesla iskola tanulója lett.

A 7-8. osztályosok számára kiírt versírás kategóriában első lett az óbecsei **Varga Klaudia**, a Samu Mihály iskola diákja, második helyen végzett **Guzsvány Martina**, a kupuszina József Attila iskola tanulója, harmadik helyet pedig az adai **Kőrösi Kitti**, a Cseh Károly iskolából szerezte meg.

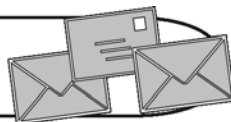
Versmondás kategóriában az 1-2. osztályosok közül az óbecsei **Kovács Leóna**, a Petőfi Sándor iskolából végzett az első helyen, a kishegyesi **Erdei Anna Dorka**, az Ady Endre Kísérleti iskolából második és **Alács Varró Emese**, a pacséri Moše Pijade iskola diákja a harmadik. A 3-4. osztályosok körében **Ajtai Balázs**, a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola tanulója szerepelt a legjobban, **Tóháti Regina**, a szabadkai Október 10. iskola diákja lett a második és **Lukács Melissza**, a temerini Kókai Imre iskolából lett a harmadik. Az 5-6. osztályosok közül első helyezést ért el a temerini **Sziveri Éva**, a Kókai Imre iskolából, második lett **Cucity Ivan**, a bácsfeketehegyi Nikola Đurkovića iskola diákja, harmadik helyen pedig **Szőke Rebeka**, a kishegyesi Ady Endre Kísérleti Iskola tanulója végzett. A 7-8. osztályosok körében a kishegyesi **Kömüves Csaba**, az Ady Endre Kísérleti Iskola diákja lett az első, második helyen az óbecsei Petőfi Sándor iskola diákja, **Bagi Natália** végzett, a harmadik helyet pedig **Pacal Andrea**, a kupuszina József Attila iskola tanulója szerezte meg.

Az alsós színjátszók közül első lett a **kispiaci Október 10.** iskola színjátszó csapata, második helyet szerezték meg az **oromhegyesi Kis Ferenc** iskola diákjai, harmadik helyen pedig az **adai Cseh Károly** iskola csapata végzett.

A legjobb lány színésznek **Bicskei Violát**, az oromhegyesi Kis Ferenc iskola tanulóját, a legjobb fiú színésznek pedig **Sarnyai Valentint**, a muzslyai Szervó Mihály iskola diákját választották.

A díjazottak további névsorát jövő heti számunkban tesszük közzé.

MIZUJS?

Körzeti anyanyelvi verseny Bácskerteszen

ismét a bácskerteszi József Attila iskola volt a házigazdája a magyar nyelv körzeti versenyének. Április 16-án a tudásukat igyekeztek bizonyítani a zombori, kúlai, bezdáni, nemesmiliticsi, telecskai, doroszlói, szilágyi, gombosi és bácskerteszi/kupuszina felsős diákok. A legeredményesebbek:

V. osztály: I. hely Orsovai Hedvig (Zombor), II. hely Kovács Alex (Kúla), III. hely Szőke Kovács Sára (Bácskertes), Balla Marianna és Gyulai Lilla (Kúla), Szabó Dorka (Bezdn); **VI. osztály:** I. hely Francia Fábán (Szilágyi) és Kiss Lenke (Bezdn), II. hely Bauer Kira (Bezdn), Csikos Enikő (Bácskertes), Szladek Laura (Zombor), III. hely Loboda Laura (Nemesmilitics) és Sulc Dominika (Bácskertes); **VII. osztály:** I. hely Ádám Erik (Zombor), II. hely Kiss Edina (Bezdn), Guzvány Martina (Bácskertes) és Oláh Renáta (Zombor), III. hely Molnár Márk (Gombos) és Mendei Tamara (Szilágyi)

VIII. osztály: I. hely Tari Eleonóra (Szilágyi), II. hely Galac Zsófia (Zombor), III. hely Sulc Dorcka (Bácskertes) és Mándity Lídia (Telecska).

A legsikeresebb versenyzők továbbjutottak a Szabadkán megtartandó köztársasági versenyre. Mindenkinek sok szerencsét a további megmérettetéshez!

Bauer Kira, 6. osztály, Testvériség-egység iskola, Bezdn

Csoportkép a bácskerteszi iskola bejáratánál

A bezdáni csapat: Jankovics Lídia, Diósi Erika, Kiss Edina, Kiss Lenke, Szabó Dorka és Bauer Kira

TESZT ✓

Milyen szervező vagy?

Mindent kézben tartasz, vagy inkább hagyod, hogy sodorjanak az események?

- 1. Előfordult veled, hogy otthon felejtet az iskolában szükséges könyvet, füzetet?**
 - a) Ilyen még sosem történt velem. (0 pont)
 - b) Igen, nagyon kínos volt. (2 pont)
 - c) Ha megtörténik, feltalálom magam. (4 pont)
- 2. Mikor érzed úgy, hogy vége a türelmednek?**
 - a) Ha nem történik minden úgy, ahogy elterveztem, elviselhetetlenné válok. (4 pont)
 - b) Soha semmi nem hoz ki a sodorból. (2 pont)
 - c) Amikor valaki a kinézetemet hozza szóba. (0 pont)
- 3. Melyik mondatot hallod leggyakrabban a szüleidtől?**
 - a) Látod, előre megmondtam! (4 pont)
 - b) Ez nem olyan egyszerű, mint gondolod! (2 pont)
 - c) Nem eszik olyan forrón a kását! (0 pont)
- 4. Tanítás után/előtt edzés vagy különóra, minden napra valamilyen elfoglaltság. Mit szólnál, ha így telne a heted?**
 - a) Talán meg tudnám szokni. (2 pont)
 - b) Ez a menetrend nekem túl szabályos. (4 pont)
 - c) Ez már most is így van. Csak önfegyelemre van szükségem. (0 pont)
- 5. Mire gondoltál ma reggel, amikor csörgött az óra?**
 - a) Gyorsan ki az ágyból, megint ezer feladatom van! (4 pont)
 - b) De jól aludtam az éjszaka! (2 pont)
 - c) Egy félórás kávé még úgy szunyókálnék, ha lehetne. (0 pont)
- 6. Képzeld el, hogy egy festő képet készít rólad. Hogyan nézne ki az alkotás?**
 - a) Mintha Picasso festette volna: egyenes vonalak, kockák, négyzetek. (0 pont)
 - b) Nyugodt és költői lenne, akár egy szép tájkép. (2 pont)
 - c) Nekem mindegy, csak a színek legyenek élénkek, és én jól nézsek ki rajta. (4 pont)

Értékelés

0 és 7 pont között: A zseniális

Gratulálunk, te tehetséges szervező vagy, aki képes kézben tartani az életet. Ám olykor a spontán dolgokra is kellene időt szakítanod! Ha süt a nap, egy kinti séta sokkal értelmesebb program, mint a benti képernyőbámulás. Ez persze fordítva is igaz, ha esik az eső, nem kell mindenáron lemenni a parkba, még akkor sem, ha már a hét elején beterveztetted a sétát.

8 és 15 pont között: A menedzser

Nem kerítesz túl nagy feneket a dolgoknak, mindent könnyen átlátsz. Egyetlen hibád, hogy hajlamos vagy sokáig halogatni a kényelmetlen feladatokat. Könnyítsd meg az életed azzal, hogy mihamarabb elintézed a teendőidet, aztán pedig jutalmazd meg magadat, amiért ennyire kötelességtudó voltál! Pl.: adj egy óra szabadidőt magadnak, amit a kedvenc időtöltésednek szentelhetsz.

16 és 24 pont között: A spontán

Vidám lélek vagy, aki könnyű szívvel eltűr maga körül némi káoszt. Szigorú szabályok és precíz tervezés? Ez nem a te világod. Épp ezért sajnós az is gyakran megesik, hogy elcsúszol a határidőkkel. Jobb hát, ha odafigyelsz arra, mi az, ami elsőbbséget érdemel. Aki pl. későn fizeti be a számláit, annak kamatot is kell fizetnie. Az erre kidobott pénz hiányozni fog.

Horoszkóp

Kos

Igyekszel minél több munkát elvégezni, de annyi teendő nyomja a válladat, hogy azt érzed, szinte semmit nem haladtál. Ne stresszeld magad fölöslegesen, viszont igyekezz okosan beosztani az idődet!

Bika

Lehet, hogy valami számodra egyértelműnek tűnik, de ez még nem jelenti azt, hogy mások is ilyen könnyen boldogulnak veled. Légy türelmes, te sem egyetlen nap alatt tanultad meg a dolgokat!

Ikrek

Sokkal jobban esik minden, ha van kivel megosztanod. Akár öröm, akár bánat ér, oszd meg valaki olyannal, akiben megbízol! A boldogságod így nagyobb lesz, a bánat pedig könnyebben elviselhető.

Rák

Igyekszel minden eshetőségre felkészülni, mert szeretnél lenyűgözni valakit, de úgy érzed, ha mindent meg is teszel, valaki akkor is talál kifogást. Ne azokhoz mérd magad, akiket nem tudsz boldoggá tenni!

Oroszlán

Valaki egy veszélyre figyelmeztet, és bár a büszkeségednek nem tetszik, hogy meghallgasd az ilyesmit, most mégis jól teszed, ha odafigyelsz arra, ki mit mond, mert sokat tanulhatsz.

Szűz

Új fordulatot vesznek a dolgok, és lehet, hogy valaki rád akarja erőltetni az új szabályokat, ez pedig nem biztos, hogy tetszik neked. Lesz olyan, amit azonban kénytelen leszel megtanulni.

Mérleg

Érzed, hogy sok mindent vállaltál, és kezdesz kicsit elfáradni, de hamarosan olyan sikerek következnek, amelyek új erőt adnak ahhoz, hogy folytasd, amit elkezdted.

Skorpió

Senki sem szereti a kritikát, te pedig most a szokásosnál is rosszabbul viseled, de jobban teszed, ha nem indulatból reagálsz rá, inkább vársz egy kicsit, amíg megnyugszol, és csak akkor válaszolsz.

Nyilas

Olyan dolgokra derülhet fény, amik megváltoztatnak néhány dolgot, és a véleményed is más lesz valakiről ezek után. Ne feledd, hogy bár ez az információ fontos lehet, nem szabad egyetlen tény alapján ítélni!

Bak

Amikor döntést kell hoznod, ne csak arra gondolj, hogy most mi volna a legjobb, hanem arra is, hogy hosszú távon miből nyerhetsz a legtöbbet! Lehet, hogy érdemesebb most nagyobb energiát befektetni.

Vízöntő

Minden új helyzetet meg kell szokni, hiszen nem biztos, hogy képes vagy így is tartani a régi ritmusodat. Ez nem jelenti azt, hogy ne érnel el újra sikereket, csak meg kell találnod rá az új utakat.

Halak

Ne akarj egyszerre mindent elintézni, szükséged van a fokozatosságra ahhoz, hogy elboldogulj az új helyzettel! Ne ugorj fejest a hideg vízbe, inkább fokozatosan szoktasd hozzá magadat!

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy ötödik osztályos lány vagyok. Nem tudom miért, de mostanában eléggé foglalkoztat egy dolog. Szeretek egy fiút az osztályomból, és egy hónapja már egy padban is ülök vele. Ő kérte az osztályfőnöktől, hogy ültesse mellém. Most nem tudom, ez miért van. Ez jelent valamit? A legjobb barátóm azt állítja, hogy igenis jelent. Nem tudom, mit tegyek. Mondjam-e meg neki, hogy szeretem, vagy várjam meg, hogy ő kezdeményezzen? Kérlek, segíts!

Nagyszünet”

Válasz:

Kedves Nagyszünet!

Nem csak egy dolgot jelenthet, hogy a fiú melléd ült. Jelentheti az is, amit te nagyon szeretnél, hogy a fiúnak tetszel, és azért ült melléd. De kérhette azért is az osztályfőnököt az átültetésre, mert jó barátoknak, megbízhatóknak, nyugodtnak tart, aki mellett oda lehet figyelni az órákon. Az is lehet azonban, hogy olyasvalaki vagy, aki bármikor segíthet neki a tanulásban vagy éppen feleléskor, dolgozatíráskor. Szerintem a legjobb az lenne, ha még egy kicsit türelmes lennél vele, nem szaladnál a rúd elé, amíg meg nem bizonyosodsz a fiú szándékairól. Figyeld meg, hogy a padtársad az órákon és a szünetekben hogyan viselkedik veled! Keresd azokat a jeleket, amelyek szimpátiára, vonzalomra utalnak, pl. figyel, néz, amikor teheti, hogy gyakran rád mosolyog, keresi a tekintetedet, szívesen beszélget veled a szünetekben, a tanításon kívül keresi a társaságodat, és olyankor is sokat beszélget veled. Ha ezeket a jeleket tapasztalod, akkor biztos, hogy tetszel neki. De hogy biztos légy a dolgokban, várd ki, hogy ő tegye meg az első lépést! Addig is élvezd a barátkozást, az együtt töltött időt, barátkozz a többiekkel is az osztályodból, mert csak így ismerhettek meg egymást, a másik nemet. Tanuljátok meg, hogy kell kapcsolatot kezdeményezni és fenntartani! Erre valók többek között a barátságok.

„Kedves Bizi!

Imádom a Jó Pajtást és a Bizalmas sorokat is. Amint megjön az újság, rögtön bele is olvasok, átlapozom. Úgy gondolom, hogy csak te tudsz segíteni nekem. Hárman vagyunk barátok, mind a hárman hatodik osztályba járunk. Azon vitázunk egy ideje, hogy hány éves kortól lehet valakinek fiúja, olyan igaz. Az anyukámat is megkérdeztem, és ő azt mondta mosolyogva, hogy ha nagy leszek, 17-18 éves. De én nem tudok addig várni! Te mit gondolsz?! Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Lányok & Fiúk!

Pontos ajánlás erre nincsen, mert a különböző korok fiataljai más-más életkorban kezdtek el és kezdenek el szórakozni, járni a másik nemmel. Mondhatnám úgy is, hogy ezzel kapcsolatban nincs örök érvényű igazság. Mi, felnőttek tudjuk, hogy a járásra, a másik nemmel való komoly kapcsolatba meg kell érni, mindkét félnek, testileg, lelkiileg, érzelmileg stb. Tapasztalatból tudjuk, hogy a 11-12-13 éves kor még túl korai, de attól függetlenül nagyon gyakran halljuk és látjuk az iskolában, hogy párok alakulnak ki már nagyon korán, hatodikban is. És az is tény, hogy mind inkább párokban vagytok ahelyett, hogy nagyobb társasággal szórakoznátok együtt. Sőt van, aki csak azért megy bele egy párkapcsolatba, hogy ne maradjon le a többiektől, egy olyan fiúval, aki még nem is nagyon tetszik neki. Az is tény, hogy a szerelem az nincs életkorhoz kötve. Sokszor már óvodáskorban is egyesek között komoly vonzalom alakul ki, és még sokáig a legszebb emlékek között van a családban valakinek az óvodáskori szerelme. Az ajánlásom, hogy ti se siessétek el a dolgot, inkább sokat barátkozzatok az osztály- és iskolatársaitokkal,

Lányok & Fiúk”

az utcabeli társasággal, kapcsolódjatok be a helyi művelődési egyesület munkájába, ahol hasznos tevékenységgel, biztonságos környezetben tölthetitek az időtöket, ismerkedhettek, és közben fejlesztitek készségeiteket, képességeiteket, tehetségeiteket! Használjátok ki a nagy társaság adta lehetőségeket, hogy megtanuljátok, hogyan kell a másik nemmel ismerkedni, társalogni, vagyis kommunikálni. Ezáltal megtapasztalhatjátok, hogyan reagálnak egyes helyzetekben, hogyan éreznek, hogyan gondolkodnak bizonyos dolgokról, mi az, ami érdekli őket stb. Minderre nagyon nagy szükségetek lesz fiatal és felnőtt korban úgy a szerelemben, mint a mindennapi életetekben. Ilyen nagy társaságban barátkozva leküzdhető még a szégyenlősség is. Szóval BARÁTKOZZATOK!

„Kedves Bizalmas!

Én csak egy ötödikes lány vagyok, de nagy a gondom. Szerelmes vagyok egy hatodikos fiúba. A gond az, hogy ő a legjobb barátomban volt szerelmes (ő is hatodikos). A barátóm nem szereti. Azt mondta, hogy segít nekem megszerezni, de eddig semmi eredmény sincs. Nagyon szeretem a fiút, csak rá tudok gondolni. Kérlek, adj tanácsot! Mit tegyek?

Tini Tina”

Válasz:

Kedves Tini Tina!

Nem gond, hogy „csak” ötödikes vagy, mert a szerelem érzése nincs korhoz kötve. És az, hogy valaki tetszik, vonzódasz hozzá, teljesen normális dolog. Akkor kellene gondolkodóba esned, ha senki iránt nem táplálnál gyengédebb érzelmeket. Az, hogy nem jártok a fiúnál sikerrel a barátnóddal, feltehetően azért van, mert a fiú még nem heverte ki a barátnód elutasítását. Idő kell ahhoz, hogy feldolgozzuk, ha valaki nemet mond a közeledésünkre, elutasít bennünket. A fájdalom, a csalódás érzése nem egyszerű dolog. Arról se feledkezz meg, hogy az emberek nem tárgyak, nem tudjuk őket „megszerezni”, kisajátítani! A másoknak is érzései, vágyai, más érdeklődése van, más-más dolgok, más emberek tetszenek, vagy nem tetszenek nekik. A szerelem pedig egy bonyolult belső kémiai folyamat. Ezek a vegyi folyamatok határozzák meg, hogy ki az, aki tetszik, és ki az, aki nem. A szerelem nem az akarattól függ. Amit megtehetsz, hogy megpróbáld magadra felhívni a fiú figyelmét. Továbbra is legyél az, aki vagy, egy kedves, mosolygós tinilány, aki a barátnőivel szeret arra sétálni, ahol a szimpátiája van. Érdeklődj azok a dolgok iránt, ami iránt a fiú is! Ha a fiú felfigyel rád és megtetszel neki, akkor beszélhetünk továbbiakról. Addig is barátkozzatok az iskolában és az iskolán kívül is! Lehet, hogy sikerrel jársz a fiúnál, de az is valószínű, hogy valaki máson akad meg a szemed, vagy éppen te tetszel meg egy másik fiúnak. Ki tudja, mit hoz a tavasz és az utána következő nyár.

„Kedves Bizi!

Az osztálytársnőim másról sem beszélnek csak a fiúkról meg a járásról. Nekem egyszerűen senki sem tetszik, és a szex is olyan visszataszító nekem. Amikor a barátnőimet hallgatom, azon gondolkodom, hogy normális vagyok-e. Normális ez, amit érzek? Baj, ha más vagyok, mint a többiek?

Cool”

Válasz:

Kedves Cool!

Ne izgulj! Csak éppen még nem jött el a te időd a szerelemre. Mindenki más-más ütemben fejlődik testileg-lelkiileg, és más ütemben folyik az ún. pszichoszexuális oldala is. Lehet, hogy mindaz, ami a barátnőidet bezsongatja, nálad csak egy év múlva jelentkezik. Ne terheld magadat ezzel, és ne menj bele olyan kapcsolatba, amire nem vágysz, csak azért, hogy ne maradj le a többiektől! Addig is barátkozz lányokkal, fiúkkal egyaránt, foglalkozz azokkal a dolgokkal, amit szeretsz, ami örömet szerez neked! Pl. a hobbiddal, sporttal, nyelvtanulással, táncsal stb. Ne aggódj, eljön hamar a te időd is a szerelemre!

A bábajos kisállatok segítik a koncentrációt

Egy friss japán kutatás szerint a munkahelyi és iskolai teljesítményünk fejleszthető aranyos állatképekkel.

A Hiroshima Egyetem tudósai kutatásaik során fedezték fel, hogy ha újszülött állatokat ábrázoló képeket mutatnak alanyaiknak, a képek nézése közben megnő a koncentrációs szintjük.

A kutatás során százharminckét diákot vizsgáltak, és különböző képeket mutogattak nekik, mielőtt csoportonként feladatokat kaptak volna. Volt, aki cuki állatképeket nézett meg munka előtt, és volt, aki ételekről készült fotókat. Akiknek az állatkák jutottak, jobban koncentráltak a feladatokra, sokkal sikeresebben vitték azt véghez, és sokkal kitartóbban keresték a megoldást, mint a többiek.

Tehát a kedves állatkák képei nemcsak boldogabbá tesznek bennünket, hanem a teljesítményünkre is hatással vannak. Nő a figyelmünk, és jobban törődünk azzal, amit csinálunk.

A kutatók azt sem tartják kizártnak, hogy a jövőben ezzel a módszerrel fokozni lehessen a munkahelyi és iskolai teljesítményt, vagy hogy így biztosítsák a biztonságosabb autózévezetést, hiszen a magasabb figyelemszint az autóban csökkentené a balesetek számát. Meglepő, mi mindenre jó egy kisállat.

Veszélyes a zselés műkörömépítés?

Milyen kockázatokkal járhat, ha túl sok időt töltünk el a manikűrös UV-lámpája alatt?

A gél manikűr szuper dolognak tűnik, hiszen tartós és szép, amíg te nem döntesz úgy, hogy megszabadulsz tőle: ideális az olyan lányoknak, akik nem akarnak állandóan a körmük szépségével foglalkozni. Na, de akkor mi a hátulütője a dolognak?

A gél manikűrhez 10–15 percen keresztül szükséges ultraviola sugárzásnak kitenni a kezünket: a kutatások szerint persze kevés az esély arra, hogy emiatt rákos megbetegedést kapjunk, de attól még a sugárzás több kárt tehet, mint gondolnánk. Dr. Chris Adigun dermatológus elmondta: a probléma az, hogy nincs szabály arra, pontosan milyen erős is lehet a sugárzás a lámpából. Azokat, akik nincsenek tisztában a melanoma kockázataival, ugyanúgy tájékoztatni kell arról, hogy az UV-sugárzás bizony öregítheti a bőrt.

A bőr idővel öregszik, és bár ez természetes, elkerülhetetlen, az öregedés bizonyos tüneteit, például a ráncokat is okozhatja a sugárzás. Ugyancsak probléma, hogy a gél hosszabb időre rögzíti a körmöt, és az oxigénellátást is gátolja: nem csoda, hogy amikor (15 perces acetonba áztatás után) megszabadulunk a géltől, a köröm sokszor törékenyebb és vékonyabb. Adigun elmondta, hogy naptejet javasol minden gél manikűr elkészítésének alkalmával. Az is segít, ha bizonyos időszakonként pihentetjük a dolgot, hogy a körmünk több oxigénhez juthasson, és külön foglalkozhassunk annak ápolásával.

Öt hiba, amit elkövetsz zuhanyozás közben

Talán nem is sejtjed, de annak is megvan a veszélye, ha valamit rosszul csinál a zuhany alatt. Íme a legjellegzetesebb hibák, amelyekről nem árt tudomást venni.

1. Tűzforró víz

Azt gondolnánk, a gőzölgő, forró zuhany terapeutikus hatású, hiszen ellazítja az izmokat, de a dermatológusok arra szavaznak, hogy óvakodjunk a túlságosan forró víztől. A forró víz két dolog miatt rossz: eltávolítja a bőrön lévő természetes olajokat, másrészt a forróság beindítja a vérkeringést a bőrben, ennek köszönhetően az rákvörössé válik, és sérülékenyebb lesz. A megfelelő hőmérséklet mindig csak kicsit tér el a bőrünk hőmérsékletétől.

2. Túl sokáig tart

Sokan húsz vagy harminc percet is képesek eltölteni a zuhany alatt, holott a szakértők szerint tíz percnél tovább már túl hosszú

szúnak számít a tusolás: a hosszú zuhanyok kiszáradják a bőrt.

3. Az egész testet éri a szappan

A kéznél és a lábnál a bőr sokkal szárazabb, ezért ha oda is tesz a szappanból, attól a nagyon kevés nedvességtől is megfosztod a bőrt, ami van. Ha lehet, csak olyan helyeket szappanozz, ahol több nedvesség és kipárolgás figyelhető meg: természetesen az izzadságot el kell tüntetni.

4. Használt szivacs

Ha túl sokáig használod mosakodáshoz egy szivacsot, az több kárt tehet, mint használni, hiszen kész bacilusteppé változik, ha nem cseréled le négy hét után. Az is fontos, hogy használat után távolítsuk el a szivacsot a párás zuhanykabinból, hogy megszáradhasson, így könnyebben elkerülhetjük a bakteriális és a gombás fertőzéseket.

5. Mértéktelen hajmosás

A vékony, sérülékeny hajnak, de minden hajtípusnak általában, kifejezetten rossz, ha heti két alkalomnál többször mossuk meg: ha nem vigyázunk, semlegesítjük azokat az anyagokat, amelyek természetes védőréteget képeznek a hajszállakon, az eredmény pedig szárazság és töredezettség lesz.

Gál László

Kovilji altatódal

Aludj, fiam, csicsíja, kisbabám...
Ugye, anyám,
emlékszel még? Én egyre látlak,
s most megköszönöm az első mesét
s azt, hogy magyarul mesélted:
Koviljon.

Kovilj... a házak kékre festve,
s ikonok csüngnek minden falon.
Bizony, Koviljon nem aludtak
és nem ébredtek a magyar dalon,
de együtt játszottunk a porban:
Milan és László.

Spavaj, sunčice, spavaj sine moj, –
aludj, fiam, csicsíja, kisbabám...

Ugye, anyám,
hányszor mosdattad meg a kis Milant?
Milan, emlékszel még anyámra?

Én nem felejtettem el a tiédet,
s oly édes a szájam, ha rá emlékezem,
mint a sladko, amellyel častizott.

Ki tudja, merre jársz azóta,
hisz én is messzi-messzi voltam...

De soha még, ahogy Koviljon,
boldog nem voltam.

Milan, gyere, akárhol mászkálsz,
gyere, ülünk le itt a porban...

én majd mondom, hogy spavaj kis Milan,
s te mondd: aludj el szépen, Lacikám,
és oly jó lesz majd sírni...

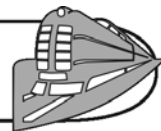
Sokaknak az útja el fog vezetni a tekijai templom mellett, ha majálisra a hegyekbe, azaz a Tarcal/Fruška gora felé veszi az irányt. És aki tényleg Péterváradon keresztül, Karlóca/Sremski Karlovci irányába tart, az bizonyosan balra szegezi a tekintetét. Felvételeink megmutatják miért. Lehet, hogy mégsem tudják sokan, hogy az a bizonyos rét a kaboli (szerbül Kovilj) – pétervárad, és természetvédelmi övezetnek számít. Mintegy 5000 hektáron nyújt életteret csaknem 170 madárfajtának, hozzávetőleg 50 féle hálnak, értékes és ritka növényeknek, a mocsaras vidékek élővilágának.

Az Újvidék–Belgrád autótút mentén húzódik, sokan mégis inkább a régi belgrádi út mentén, Pétervárad után Tekijához érve fe-

Minden tavasszal megérkezik a kikericsvirágzás és a magas vízállás is

UTAZZ VELÜNK!

A természet közelében, a kaboli–pétervárad, réten

Gyerekek a kaboli oktatási központban

dezik fel, úgy menet közben. A nagy kiterjedésű rétet valójában a környékeliek ismerik legjobban, szélesebb körben nemigen tartják számon a vajdaságiak.

Pedig a legenda szerint itt, vagyis a Dunától alig néhány kilométerre fekvő Kabol közelében botlott meg egykoron Attila lova, sőt Kabol neve is lovat jelent. Ez utóbbi állítással a szerb szájhagyomány megegyezik, ugyanis volt időszak, amikor Kobilának nevezték a helységet. Feljegyzések szerint Szent Száva 1216-ban személyesen építtette a ma is neves kovilji kolostor helyén álló templomot, sőt II. András magyar király hálából ebben segítségére is volt, minthogy Száva meggyógyította beteges gyermekét. Az elsődleges templom persze a török időkben megsemmisült, a XVII. században kezdett itt újra építkezni a szerb ortodox egyház. Az 1848/49-es magyar szabad-

ságharc idején ismét a tűz martalékává vált a kolostor, nem sokkal később a Fruška goráról hozott kőből építették újra. A kolostorban élénk vallási élet folyik ma is.

Röviden szólva tehát, aki természet közelségére vágyik, Kabol környékén jó helyre érkezik. És ez nem minden. *Đorđe Balašević* nemrégii filmjét is a csodálatos rét ihlette... Itt született *Laza Kostić* neves költő, és később itt látta meg a napvilágot *Gál László* költő, a Magyar Szó egykori megbecsült munkatársa. A Kovilji altatódal című versében köszönetet mond édesanyjának, hogy kicsiny korában az altatókat magyarul énekelte neki. Néhány évvel ezelőtt egy ökológiai oktatóközpontot nyitott itt a Vajdaság Erdei közvállalat tartományi támogatással, ami reményeink szerint ennek a gyöngyszemnek a védelmét fogja szolgálni.

N-a

Minden év augusztus 5-én hatalmas gyülekezet veszi körül a tekijai templomot, mert ekkor tartják a templombúcsút

1	2		3	4	5		6	7	8	
9			10				11			
12		13				14		15		
16	NY				17		18			
19			20	21		22			23	
24			25		26			27		
		28					29			
30	31			32		33				
	SZ									

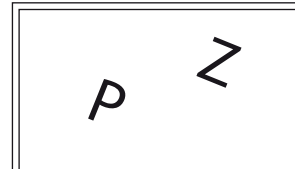
Keresztrejtvény

Nagy, magyar zeneszerző, nemrég emlékeztek meg születésének 200. évfordulójáról, és három ismert szerzeménye.

Vízszintes sorok: 1. A zeneszerző és műveinek első része, 9. Köztársaság, 10. Kis Teodor, 11. Bádóg, 12. Európai állam, 15. K. P. I., 16. A kalapács tartozéka, 17. Zenekari hármas, 19. Atommal kapcsolatos, 22. Afrikai állam, 24. Szerb igen, 25. Diagonális, 27. Madárlakás, 28. Erbium, 29. Aromás, 30. Női név, 33. Köztársaság.

Függőleges sorok: 2. Egyfajta fegyver, 3. Női név, 4. Rómán pénz, 5. Angol pénz, 6. Répa egynemű betűi, 7. Büntetésből lefoglal, elvesz (vagyontárgyat), 8. Nemzet, 9. A vízszintes 1 befejező része, 13. Tarló egyik része, 14. Tolvajnyelv, 18. Ilka egynemű betűi, 20. Férfinév, 21. Titeli részlet, 23. O. D. E., 26. Igavonó, 28. Len betűi keverve, 29. Sík betűi keverve, 31. E. SZ., 32. Kutya, 33. Magam.

Betűrejtvények

1 2 3 4

Skandináv rejtvény (16.)

Rejtvényünkben egy híres magyar festőművész nevét és két ismert alkotásának címét rejtettük el.

			OSZTRAK TARTOMÁNY		NÉPI HANGSZER, FORGÓLANT	VÉRTES HÁL HULLHAT		EMEZ BÁNÁTI HELYSÉG	VÖRÖS	TERIKE KÉN	BARÁTOK EGYFAJTA PAPIR	
			SZ		NY							
			KONYHAI ESZKÖZ LAKÁS RÉSZE							VARRBETŰI SPICCES		
					NY		ERKÖLCSÖS TUSOL BETŰI					NEMZETSGÉ, NAGY CSALÁD
1000		RÉGI PÉNZ KIS SAROLTA	FARMER-MÁRKA KÉN			TOMÁN MÁRIA		ZACSKÓ TOLTA RÉGISEN				
				RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG ETUS		KÉNYELMES JÁRÁS LATYAK				Z. K. L.		
MEGY			ESZENYI ENIKŐ		SORRENDBE ILLESZTI SZARAJEVO					ISMERETLEN NÉVJELE	DÖLNI KEZD	DEHOGY ZÉRÓ
KIMERÜLT			550		NYAKBA-VALÓ 50		EURÓPAI FŐVÁROS HIDROGÉN					

Az 15. szám skandináv rejtvényének megfejtése: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ, ARANYSÁRKÁNY, ÉDES ANNA

HOROG

A két nilusi története

A nilusi tilápia

Ez a hal vizeinkben még nincs jelen, de közeli tájakon már előfordul. Halgazdasági tartás céljával telepítették Magyarországra, és került már elő kimenekült példánya. A rendelkezésre álló adatok szerint egy. Ugyanakkor Szlovénia területén – a Száva folyó holtágaiban – is megjelent. Itt már tömegesen. Mindkét hely közel esik hozzánk, ezért nem kizárt, hogy nálunk is felbukkan.

Esetleges elterjedésének komoly akadályt fog jelenteni vizeink hőmérséklete, hiszen a nilusi tilápia a meleg vizekben érzi magát otthon. Ha a víz hőmérséklete nyolc fok alá süllyed, a tilápia elpusztul. Tehát csak olyan vizekben marad meg, amelyeket meleg vízű források táplálnak.

A tilápiáról nem árt tudni, hogy szokatlanul hosszú hátúszója, valamint az oldalát díszítő sötét harántsávok alapján könnyen megkülönböztethető, más halunkkal tehát aligha téveszhető össze. Trópusi eredetű faj, eredeti hazájában kisebb tavakban, csatornáknak, árkokban és mocsarakban él. A fiatal egyedek planktonnal és algákkal táplálkoznak míg a kifejlett példányok vízínövények hajtásait, emellett a kisebb állati szervezeteket is fogyasztják.

Szaporodása rendkívül érdekes. A féléves halak már ivarérettek, és ha a vízhőmérséklet meghaladja a húsz fokot, már szaporodnak is. Az ikraszám meglehetősen alacsony, egyedenként 200 és 400 szem között ingadozik. Az ikrát ugyan fészekbe rakja a tilápia, de megtermékenyítés után a nőtény a szájába gyűjti, elhagyja vele a fészket, és kikelésig ott őrzi. A kikelt lárvák 5–7 napig együtt maradnak, s veszély esetén az anyjuk szájában találhatnak menedéket. Ennek a gondosságnak, valamint a gyorsan bekövetkező ivarérettségnek köszönhetően a tilápia rendkívül gyorsan szaporodik.

Halgazdasági nevelésével azért érdemes foglalkozni, mert takarmányozása rendkívül olcsó. Többnyire azt eszi, ami a vízben „ingyen” megterem. Horgászása meglehetősen egyszerű, ezért az ingyencék számára nem jelent különösebb kihívást. Jan Omerzu elmondása szerint a giliszta-állal csalizott horogra minden óvatosság nélkül sorozatosan kaptak a tilápiákat. De meg kell hagyni, a horgon szívósan küzdöttek.

De hogyan került a tilápia Szlovéniába? Annyi biztos, hogy szervezetten nem telepítették. Mint sok más halnál, ebben az esetben is felmerül a gyanú, hogy bizonyos akvaristák úgy szabadultak meg feleslegeiktől, hogy természetes vizekbe engedték a halakat. Ez rendkívül veszélyes eljárás, számos tájidegen faj is ezáltal terjedt el. A naphal és az amurgéb is így kerülhetett szabad vizekbe. Aztán ha egy helyen önfenntartó állományuk alakul ki, könnyen kirajzanak. A tilápia esetében az akvárium gyakrabban bizonyul szűknek, mint más díszhalaként is tartott faj esetében. Ez a hal ugyanis meglehetősen gyorsan nő, 60 centis és több kilós is lehet.

A nilusi sügér

A világ egyik legnagyobbra növő édesvízi haláról van szó. Mondjuk ki azonnal: felénk nincs belőle, Európában nem fordul elő. És minden jel arra vall, hogy nem is fog ide kerülni. Telepítésének ötlete mindenki számára idegen, az akvaristák pedig aligha fognak olyan hallal foglalkozni, amely akár kétméteresre és 150 kilósra is megnőhet. Mai ismereteink szerint – a rossz tapasztalatokra gondolunk – a nilusi sügér telepítése akár terrorcselekedetnek számítana.

A történet szerint az afrikai Viktória-tóba, valamint több ottani tározóba telepítettek nilusi sügért azzal a céllal, hogy oda vonzza a hor-

Jan Omerzu zsákmányával

gászturistákat. Ezt a célt el is érték. A gyorsan és hatalmasra növő ádáz ragadozó zsákmányolása végett egyre többen utaztak, és utaznak ma is azokra a tájakra. Csakhogy egy ilyen nagytestű ragadozó felneveléséhez sok élelem kell. Tekintettel arra, hogy a nilusi sügért hatalmas szájjal látta el az anyatermészet, nem kellett nagyon válogatnia, szinte minden ott élő más halfajt étlapjára tűzhetett. Az újabb kori felmérések szerint a szóban forgó ragadozó az eltelt hatvan év alatt 350 őshonos halfajt pusztított ki. Ez háromszor annyi, mint amennyi tájainkon előfordul.

Ezzel párhuzamosan egyéb kutatások is folytak, amelyek más szempontból világították meg a nilusi sügér körül történeteket. Megállapították, hogy a Viktória-tó partján levő három ország – Uganda, Kenya és Tanzánia – nagy mértékben terhelte a tó vizét olyan szerves anyagokkal, amelyek gyökeresen megváltoztatták a vízi életfeltételeket. Ezek részletezésébe nem bocsátkozunk. A kutatások végkövetkeztetése azonban szerfőlött érdekes, és sokkal kedvezőbb színben tünteti fel a nilusi sügért.

Ezt a halat ugyanis 1954-ben telepítették először a tóba, a kísérleteket 1960-ban folytatták. Tízennyolc évvel később a halfogásnak csupán 2%-át képezte, 1986-ban viszont az összszákmány 80%-a volt a nilusi sügér. Két mondatban tehát 32 évet futottunk le. Ez volt az az időszak, amelyben a tó vizének mélyrétegei oxigénzegényekké váltak. Halfajok száza ehhez nem voltak képesek alkalmazkodni, míg a nilusi sügért szemlátomást nem zavarták a megváltozott életkörülmények.

A tudósok átfogó kutatásokba kezdtek annak megállapítása érdekében, hogyan lehetne visszaállítani a tóban a régi életkörülményeket. És ezek kedvezőtlen megváltozásáért nem a szóban forgó halat teszik felelőssé. Ennek ellenére azonban továbbra is forgalomban van az elmélet, mely szerint 350 fajt (mások szerint 400-at) irtott ki a nilusi sügér. Többet, mint bármelyik másik ragadozó.

Buzás Mihály

Horgászok a Viktória-tóban fogott természetes nilusi sügérrel

Anyák napjára

Képeslap ujjlenyomatból

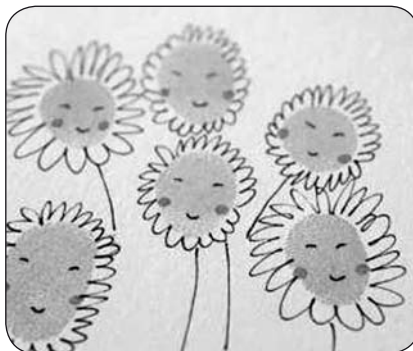
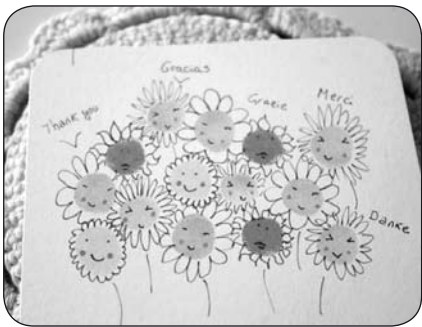
A anyukádnak vagy nagymamádnak szeretnél készíteni valami szépet és személyeset, akkor nincs bájosabb megoldás az ujjnyomdázásnál. A kis színes ujjlenyomatokból kedves, mosolygó virágokat rajzolhatsz.

Amire szükséged lesz:

- festék
- papír a köszöntőkártyához
- toll

Elkészítése:

Vedd elő a köszöntőkártyának szánt papírt, félbe is hajthatod, hogy a belsejébe

anyák napi köszöntőt írsz. Az ujjaidat mártsd bele a festékbe, majd nyomj pöttyöket a képeslap tetejére! Hagyd, hogy megszáradjon! Világos színeket használj, vagy hígdtsd fel a festéket, hogy utána rajzolhass majd rá! Kanyaríts szájat, szemet és szirmokat a pöttyökre tollal, rajzolj szárat a virágoknak, és egy másik színnel kis rózsaszín pírt is tehetsz az arcukra. Már csak azt kell kiötlened, mit írsz a lap belsejébe. Belemásolhatod az alábbi verset, vagy saját magad is megfogalmazhatod jókívánságaidat.

Elmesélem, hogy szeretlek

*Mikor járnai tanítottál,
lehajoltál hozzám.
Azt súgtad, hogy: drága kincsem...
s megsókoztad orcám.*

*Ölelgettél, cirógattál,
ápoltd a lelkem.
Kedves szóval terelgettél
- bármi rosszat tettem.*

*Oly sok éjjel virasztottál
kívánságom lesve.
Álmod hozó meséd nélkül
sose múlt el este.*

*Beszédre is tanítottál -
szívesen mesélek.
Elmesélem e szép napon,
hogy szeretlek téged.*

*Ahogy a barna mackók
szeretik a mézet,
Édes, drága jó Anyácskám
úgy szeretlek téged.*

Mentovics Éva

Tudod-e?

Érdekes tények a teázásról

Finom, gyógyhatású és feldobja a reggeli: amennyire népszerű és közismert dolog a teázás, annyi érdekes tény létezik róla, melyek közül sokat talán nem is sejtetél. Most összeszedtük a legérdekesebbeket:

- Van olyan tea, aminek kilója több, mint egymillió dollár: a Da Hong Pao tea a világ legjobbjá.

- A viktoriánus korszakban külön része volt a teás poharaknak, ami arra szolgált, hogy megvédje a bajszoikat az elázástól. Ezeket a „bajszos poharakat” egy angol férfi, Harvey Adams találta fel az 1860-as években.

- A teázás csökkenti bizonyos betegségek kialakulásának esélyét: egy francia tudós, Nicolas Danchin vizsgálta azt, hogy a kávénak vagy a teának egészségesebb a

fogyasztása, a versenyt pedig egyértelműen az utóbbi nyerte.

- Fogyókúrázóknak lefekvés előtt ajánlatos teát inni, a test állítólag alvás közben égeti a kalóriákat: a legjobb erre a célra a zöld tea.

- A víz után a tea a legtöbbet fogyasztott innivaló világszerte. Naponta hárommilliárd pohárral fogy el a világon.

- A teafilter merő véletlenségből létezik, hiszen csupán egy balesetnek köszönhetjük, hogy ma használjuk. Egy amerikai kereskedő, Thomas Sullivan árusított először apró selyemzacskókban teát, amit a vásárlóknak ki kellett volna szedniük a tasakokból. Még szerencse, hogy néhányan félreértették a használati utasítást, és így ma kevesebb energiát igényel, ha el akarunk készíteni egy pohár teát.

- Ha a tornapődbe teafiltert teszel, semlegesíti a kellemetlen szagokat, de a testedre is tehetsz egyet-kettőt, ha leégsz, ugyanis a fájdalmat is enyhíti.

- Ha teával ápolod a hajad, az könnyebben kezelhető és fényesebbé válik. Persze ez inkább a sötét hajú emberek számára ajánlott, hiszen a tea könnyen megfoghatja

a világos hajat, és megváltoztathatja a színét.

- A koffeinmentes teában (és kávéban) is marad egy kevés koffein, hiszen annak eltávolításakor 90% tűnik csak el az alapanyagból.

- Marokkóban a férfiak feladata a tea szervirozása. Itt magasra tartott kancsóból illik kiönteni a teát a pohárba.

- Sokféle tea létezik (ez a levelek kezelésétől és egyéb feldolgozási módszerektől függ), de mindegyiket a latinul *Camellia sinensis* nevű növénynek köszönhetjük.

- A legenda szerint a teát a kínai hódító, Shen Nung fedezte fel időszámításunk előtt 2737-ben. A jeges teát először 1904-ben szolgálták fel St. Louisban egy kivételesen forró napon.

- Hat alapkategóriája van a teának: fehér, sárga, zöld, oolong, fekete és utólag erjesztett. A kínaiak a fekete teát vörösnek nevezik.

- A teával a felfelületek tisztítása is könnyebb: tiszta vászont teába mártunk, majd egy másik vászonnal szárazra töröljük, az eredmény pedig egy tökéletesen fényes felület lesz.

Piroska és a...

Piroska odaér a nagymama házához, és bemegy.

- Nagymama! Miért olyan nagy a füled?
- Azért, hogy jobban halljalak.
- Nagymama! Miért olyan nagy a szemed?
- Azért, hogy jobban lássalak.
- Nagymama! Miért olyan nagy az orrod?
- Azért, hogy jobban érezzem a sütemény illatát.

– De nagymama! Miért olyan nagyok a fogaid?

– Azért, hogy jobban meg tudjam rágni a répát, amit neked hoztál.

– De nagymama! Én nem is szoktam répát hozni neked!

– Hát ez nem jött össze – mondta a nyúl, és kimászott a nagymama ágyából.

Kisbéka

A kisbéka sétál az úton.

Egyszer csak egy elágazáshoz ér, és megdöbbenve olvassa:

„Balra a szépek, jobbra az okosak.”

A kisbéka felsóhajt:

– Most szakadjak ketté?

Sündisznó

Két sündisznó találkozik. Az egyiknek be van kötve a keze.

– Mi történt veled?

– Baleset. Meg akartam vakarni a hátam.

Pistike szülinapi zsúron

Pistike zokogva megy haza Lajcsika szülinapi zsújról. Otthon a mamája aggódva kérdezi:

– Mi bajod van édes kisfiam?

Mire a kisfiú dühösen:

– Azt mondta a Lajcsi mamája, hogy annyi limonádét ihatok, amennyit akarok, és annyi szendvicset, meg fagyit ehetek, amennyit csak akarok. De nem bírtam annyit enni!

Két tehén

Két tehén nadrágot vásárol a boltban. Mondja az egyik:

– Bőő!

Mondja a másik.

– Honnan tudod, még fel sem próbáltad!

Palacsinta

Agresszív kismalac sétál az erdőben, találkozik Nyuszikával. Hozzávágja a palacsintáját, mire a Nyuszika:

– Ez szándékos volt?

– Nem! Lekváros!

Tehén a buszmegállóban

– Áll egy tehén a buszmegállóban. Ha megjön a busz, hova fog felszállni?

– ???

– Legelőre.

Igaz

A tanár idéz egy versből:

– „Egész úton hazafelé azon...” No, ki tudja, miből idéztem?

Egy diák rávágja:

– Abból a könyvből, amit a kezében tart, tanár úr.

Két szelet csokoládé

– Móricka! Ebben a dobozban reggel még két szelet csokoládé volt, most pedig csak egy van! Meg tudod ezt magyarázni?

– Igen, apa! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat!

A zsinór

Pistike nézelődik az apukájával a játékboltban. A kisfiú felkiált:

– Apu, vedd meg nekem azt a zsinórt!

– Miféle zsinórt Pistike?

– Hát azt, amelyiknek egyik végén egy távirányító van, másik végén pedig egy autó.

Távolságok

– Mi van messzebb tőlünk? – kérdi a tanár Mórickától. – Kína vagy a Hold?

– Szerintem Kína!

– Miből gondolod Móricka?

– A Holdat innen is látni! Kínát nem!

Öregasszony a fán

Móricka megy haza az iskolából, és látja, hogy egy öregasszony ül a fán.

– Mi van mama, Red Bull? – kérdi Móricka.

– Nem fiam, Pitbull!

Hát ez állat

Móricka kérdezi az apját:

– Apa, mi az? Kicsi, zöld és ugrál a fán?

– Hát béka – mondja az apja.

Erre megszólal Móricka:

– Hát nem, az egy éretlen mókus.

A beképzelt egér

Moziba megy az egérke, de balszerencséjére az előtte lévő székre pont az elefánt ül, s akárhogy fészkelődik is, semmit sem lát a filmből. Megmérgeződik az egérke, két sorral előbbre fut, s leül pont az elefánt elé. Kényelmesen elhelyezkedik, majd hátrafordulva kárörvendően azt mondja az elefántnak:

– Most már ágaskodjon maga!

Mozgás

Biológiaórán kérdezi a tanár az osztálytól:

– Ha most átugornék ezen a padon, milyen izmokat mozgatnék meg?

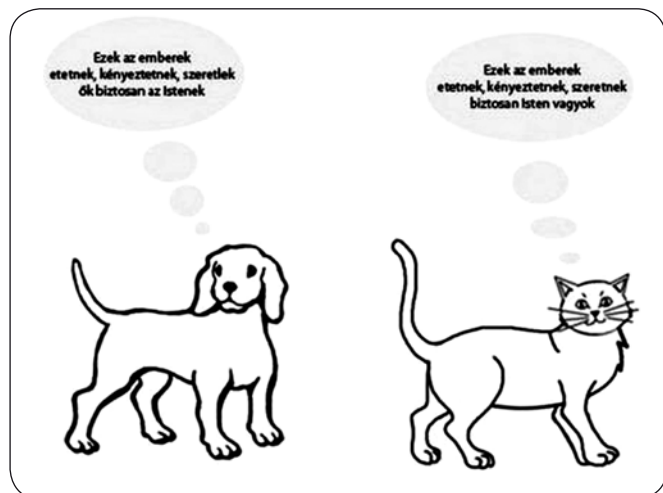
Móricka jelentkezik:

– A nevetőizmainkat.

Zérójelben

Két nulla sétál az utcán. Találkoznak egy nyolccsal.

– Nézd – mondja az egyik nulla a másiknak –, ez hogy elszorította a derekát!

Móricka vizet visz a baromfinak

Móricka forró vizet akar adni a baromfinak itatásnál.

- Miért forró vizet viszel nekik? - kérdi tőle az édesanyja riadtan.
- Hogy főtt tojást tojjanak!

Móricka ablakot fest

Mórickát festeni küldi az apukája:

- Fiam, itt van az ecset és a festék, fessd újra az ablakokat!
- Húsz perc múlva jön is vissza Móricka:
- Apu, a kereteket is lefessek?

Száz dinár

- Anyu, adj egy százast! - kéri Móricka édesanyját.

- Minek, kicsim?
- A sarkon áll egy bácsi, neki kellene.
- Látod, Móricka, ez szép tőled. Biztos koldulásból él a szegény öreg.
- Hát nem éppen. Fagylaltot árul.

Magasabbra ugrik

Két barát beszélget:

- Képzeld! A kutyám magasabbra ugrik, mint a házam!
- Nem hiszem!
- Pedig igaz! A házam meg se mozdul.

Két moly a moziban

Két moly jön kifelé a moziból az előadás végén. Azt mondja az egyik elégedetlenkedve:

- Azért a könyv jobb volt.

Fő a védelem

A kisbéka kérdezi apjától:

- Apu kimehetek játszani a rétre?
- Persze fiam, csak vedd fel a gólyaálló mellyenty!

Nyuszika a zöldségesnél

Bemegy a nyuszika a zöldségeshez, és kérdezi az eladótól:

- Sárgarépa nincs?
- Nincs nyuszika, csak banán van.
- Akkor irány Bana!

Két szú társalog

- Miért nem jön át ebbe a remek bükkebe?
- Mert a feleségem cserben hagyott.

A gólya és a gém

A gólya és a gém versenyeznek. Épp vadászat van, a gémet lelövik. A gólya hátrafordul és azt mondja a gémnak:

- Game over.

Hunyadi László lefejezése

A történelemtanár felszólítja Pistikét:

- Beszélj valamit Hunyadi László lefejezéséről!

Pistike hallgat.

- No, mi az? - sürgeti a tanár. - Miért nem beszélsz?

- Mert annyira felháborít a dolog, hogy nem találok rá szavakat.

Az egérke barátja

Az egérke hazaviszi a barátját bemutatni a családnak:

- Mama, ez itt a barátom!
- Ez? Hiszen ez egy denevér!
- Denevér? Nekem azt mondta, hogy pilóta!

Növénygyűjtemény

- Pistike, miért nem akarod megmutatni nekünk a növénygyűjteményedet? - kérdezik a gyereket a keresztszülei.

- Mert azt hallottam, hogy vegetáriusok vagytok - válaszol Pistike.

Erről is

- Pistike, miről lehet megismerni a mérges gombát? - kérdi a mama az erdőben sétálva.

- A hasfájásról! - válaszolja gondolkodás nélkül a kisfiú.

Hallásóvás

Pistikét próbálja nevelni az anyukája:

- Kisfiam, ne járd annyit diszkóba, mert tönkremegy a hallásod!
- Ó, kösz mámi, de már vacsiztam!

Hihetetlen

Az öregek otthonába látogató kislány megkérdezte az egyik nénit, hány éves.

- Kilencvennyolc - válaszolta büszkén a néni.

A kislány megdöbbsent, a szeme elkerekedett, és csodálkozva kérdezte:

- És egynél tetszett kezdeni?

Hol a vella?

Öreg székey a lányához:

- Hol a vella, lányom?
- A gereblye mellett, édesapám.
- És a gereblye hol van?
- A vella mellett.
- Ej te számár! Hát a vella meg a gereblye hol van?
- Egymás mellett, édesapám.

Szondáztatás

A rendőr megállítja a kamionost az országúton, és meg akarja szondáztatni.

- Fújjon bele!
- Nem fújok - válaszolja a kamionos.
- Bújjon bele, amíg szépen mondom!
- erősködik a rendőr.
- Nem fújok - jön ismétlen a válasz.
- Fújjon bele, mert ha én fújok bele, egész életre ugrik a jogsija!

Nyolc továbbjutó a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny vajdasági döntőjéről

Az újvidéki Petőfi Sándor Általános iskola volt a házigazdája a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny vajdasági döntőjének, amelyet április 18-án, szombaton tartottak meg az Újvidéki Módszertani Központ szervezésében.

Ki volt Simonyi Zsigmond?

Négy évtizeden át nyelvészek új nemzedékét nevelte fel, és egyben tudósként is maradandót alkotott a nemzetközi magyar helyesírási verseny névadója, Simonyi Zsigmond (1853–1919). Jelentősek a határozókról, kötőszókról, jelzőkről írt tanulmányai. Megteremtette az összehasonlító mondattant. A nyelvtudomány eredményeit az iskolai nyelvtanokban népszerűsítette. Foglalkozott a nyelvveltség kérdéseivel is.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének támogatásával immár sokadszor hirdette meg a Kárpát-medencei helyesírási versenyt Magyarországon kívül a határon túli magyar lakta

(Fotó: Horvát Anikó)

Népes volt a versenyzők tábora

területeken is az általános iskolák felső tagozatos diákjai számára.

A vajdasági döntőről a nyolc legjobb eredményt elért diák utazhat Budapestre, a Kárpát-medencei döntőre, amelyre május 30-án kerül sor. A továbbjutott diákok:

1. Szebasztián Áron, Október 10. iskola Szabadka – felkészítő tanára Körmöndi Aranka,
2. Papp Daniella, Széchenyi István iskola Szabadka – felkészítő tanára Bálint István,
3. Turuc Réka, Csáki Lajos iskola, Topolya – felkészítő tanára Nagy Majlát Ágota,
4. Puskás Tamara, Miroslav Antić iskola, Palsics – felkészítő tanára Arnold Ildikó,

5. Kovács Alex, Petőfi brigád iskola, Kúla – felkészítő tanára Hugyik Kanyó Valéria,
6. Sótanyi Bálint, I. G. Kovačić iskola, Szabadka – felkészítő tanára Kántor Erika,
7. Sótanyi Zsófia, I. G. Kovačić iskola, Szabadka – felkészítő tanára Kántor Erika,
8. Horváth Evelin, Stevan Sremac iskola, Zenta – felkészítő tanára Kormányos Katona Gyöngyi.

A verseny szervezését az Emberi Erőforrások Minisztériumának Külhoni Magyarok Osztálya a budapesti Balassi Intézet–Márton Áron Szakkollégium közreműködésével támogatta.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Milyen állat néz vissza ránk a csatolt fotóról? Ha tudod a választ, ne sokat teketőriázz, hanem írd meg, juttasd el szerkesztőségünkbe, a helyes megfejtők között – mint tudjátok – egy jutalomkönyvet sorsolunk ki! **Jelentkezéseket május 7-éig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

Múlt heti, 15. számunkban feltett nyereménykérdésre a helyes válasz: 9,00 gramm. Azaz: a szerbiai fém 20 dináros 9 grammot nyom. Az interneten, és a Szerbiai Nemzeti Bank honlapján megtalálható volt a válasz, mégsem bukkantak rá sokan. Viszont próbálkoztak, s ennek örülünk. Akadt olyan is, aki konyhai mérleggel próbálkozott rájönni a megfejtésre. Sajnos ez a mérleg ilyen kis súlyt nem regisztrál.

A szerencse ezúttal a moholi **Matkovity Márk**ra, a Novak Radonic iskola tanulója-ra mosolygott, szorgalmáért könyvjutalomban részesítjük. Gratulálunk! A könyvjutalókat május elején postázzuk.

Játékunk pedig folytatódik.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajlagdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tiffnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com